

K. KUBILINSKAS

SU ŽITVĪČŅO

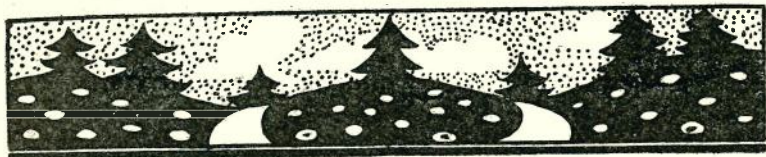
D Ū D E L E

**VALSTYBINĖ GROŽINĖS
LITERATŪROS LEIDYKLA**

**VILNIUS
1 9 5 7**

„Su žilvičio
dūdele“

TARYBINEI TĖVYNEI

Tu mums šviesi kaip saulė,
Kaip motina gera.
Visam plačiam pasauly
Kitos tokios nėra.

Čia gimė ir gyveno
Seneliai ir tėvai.
Maža širdelė mano
Čia plaka tau laisvai.

Čia Lenino gimtinė,
Čia augu aš ramus.
Čia motina Tėvynė
Nuo priešų saugo mus.

Už mūsų kelią šviesų
Be vargo, be skriaudos
Mes mylim ir mylėsime
Tėvynę visados.

VILNIAUS AIKŠTĖJE

Po padangę mėlyną
Debesėliai vaikščioja...
Aš žvelgiu į Leniną
Laisvo Vilniaus aikštėje.

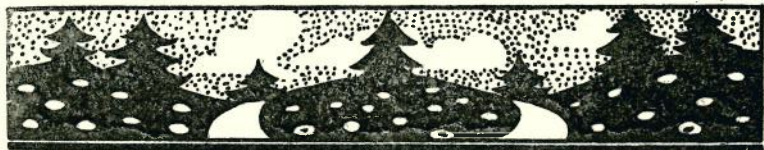
— Kaip tu mokais? —
Leninas
Mokinių paklausdavo. —
Kas į klasę
Vėlinas,
To veideliai rausdavo...

Kiškeliu pašokusi,
Aš džiaugiuos patenkinta,
Kad aš puikiai mokausi,
Kad gavau vėl penketą.

Debesėllais niaukiasi
Skliautas šviesiai mėlynas,
O man rodos —
Džlaugiasi
Su manim ir Leninas...

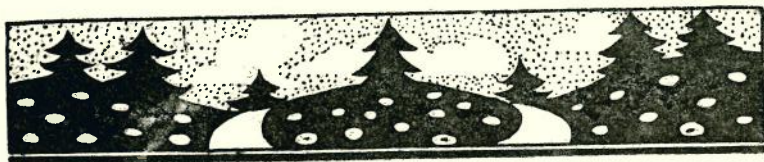

LIEPSNELĒ

Pasitinkam didj Šalj
Mes po keturis greta.
Vēliavēlē kaip liepsnelē
Mano rankoj iškelta.

Vējas pralekia pro šalj,
Vējas pūsteli smarkiau —
Vēliavēlē kaip liepsnelē
Sužēruoja dar aiškiau.

Pūsk, vėjeli, pūsk, smarkusis!
Mes ateinam su daina.
Vēliavēlēs neužpūsi, —
Ji — negęstanti liepsna!

SAKMĖ APIE BALŲĄ BERŲELĮ

PASKUTINĮ VAKARĄ

Virš banguojančių varpų
Baltas mėnuo pakilo,
Kai tėvelis iš darbo
Grįžo vakarą tylų...

Pievoj pėmpė sukliko.
Klonį apgaubė rūkas.
Vartuos tėtį sutiko
Geltonplaukis berniukas.

Sunkios gėlės nulengo.
Žvaigždės mėnesį mojo,
O po tėviškės langu
Baltas beržas rymojo.

Po šiuo beržu abudu
Jie tą vakar sėdėjo.
Žemė snūdo užsnūdo,
Tik lakšutė aidėjo...

Ant papievių atolo
Gailios rasos nukrito,
O iš tolo, iš tolo
Sutartinė atklydo...

Ir atrodė dainavo
Visa žemė gimtinė,
Ir atrodė alsavo
Jos plačioji krūtinė...

Tilo, tilo, nutilo
Ta daina sutartinė.
Virš dūluojančio šilo
Sumirgėjo aušrinė. — —

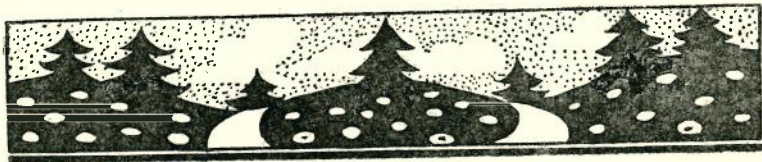
KO BERŽELIS VERKĖ...

Snaudė vėsūs šešėliai.
Net žiogeliai negrojo.
Ir pilki vyturėliai
Prie grumstelių miegojo.

Giedras giedras birželis
Laukė auštančio ryto.
Mėnesienoj lašelis
Sužvilgėjęs nukrito...

Debesėliai per dangų
Kaip valtėlės vis plaukė,
O berželis po langu
Gailią ašarą braukė...

Vai nenujautė niekas,
Ko berželis raudėjo,
Vai nenujautė niekas,
Ko berželis godėjo.

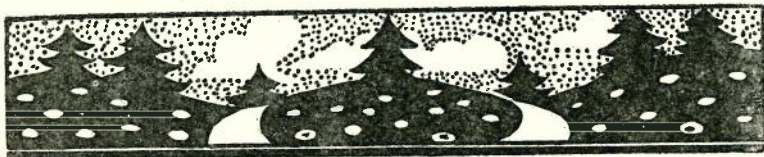
JIE NUKIRTO BERŽELĮ...

Brėško giedras birželis,
Žaros nuplieskė dangų.
Ir sukniubo berželis
Kaip kareivis po langu.

Jį skeveldra nukirto,
Beržo širdį išplėšus...
Kas taip žiauriai įnirto? —
Priešas! Kruvinas priešas!

Močios veidas nublanko.
Tėvas rūščiai pakilo
Ir, paėmęs ant rankų
Mažą sūnų, prabilo:

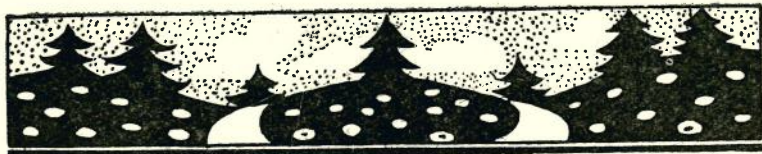
— Šitą baltą berželį
Jie nukirto po langu,
Bet nukirsti mūs šalį
Neužteks niekšams rankų!

Beržo kraujas lašėjo
Iš nulaužto kamieno,
Kai tėvelis išėjo,
Mus palikęs du vienu.

Aš prie beržo stovėjau,
Nusigandęs, išbaļęs
Ir mamos klausinėjau:
— Kur išėjo tėvelis?..

KADA, MAMYTE, GRĮŠ TĖVELIS?

— Kada, mamyte, grįš tėvelis?
Mamos aš klausdavau tyliai.

— Tada, kai ant obels šakelės
Prinoks geltoni obuoliai.

Aš laukiau dieną ir savaitę,
Aš laukiau mėnesį ir du
Ir laisčiau laisčiau obelaite
Troškaus vasarvydžio metu.

Ruduo pagelto. Užderėjo
Sode geltoni obuoliai...
O tėtis? Tėtis neparėjo,
Ir vėl aš klausiu atkakliai:

— Kada, mamyte, grįš tėvelis?

— Tada, kai baltos snaigės kris,
Bus lygus lygus rogių kelias...
Tada tikrai tėvelis grįš.

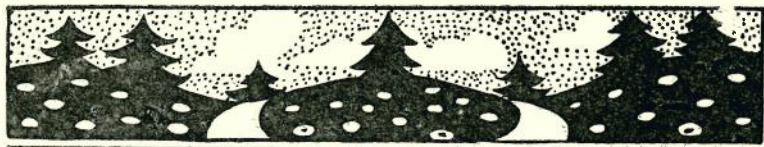

Ir buvo lygus rogių kelias —
Laukai ir vieškeliai balti,
Tačiau negrižo jais tėvelis,
Nors aš vis bėgau jo sutikt.

— Kada, mamyte, grįš tėvelis
O gal ir tu nebežinai?
— Tada, kai sodas vėl bus žalias,
Žydės už lango jazminai...

Aš laukiau vėlei, laukiau vėlei,
Tiek daug naktų, tiek daug dienų,
Kad vėl pragystų vyturėliai,
Pražystų kekės jazminų.

Ir baltos pienės nubyrėjo,
Ir griežlės griežė vakarais,
O tėtis? Tėtis neparėjo
Ir gal jau niekad neparais?..

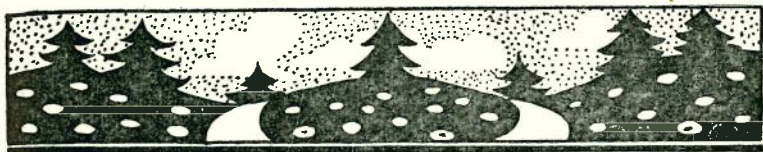
TĒTIS GRĪŠ

O tuo metu tēvelis ējo
Per stepę girgždančiu sniegu...
Jis gimtā pirkā ten regējo
Su pilku vējo gaidžiuku.

Ir visā visā plačią šalį
Jis matē mūšiuos tolimuos,
Skeveldros nublokštā berželį
Ir sūnų, paliktā namuos.

Užplūdo tankai kaimo keliā...
Ir vienā kartā vakare
Ībēgo tētis į pirkelę
Su aukšta kario kepure.

Aplinkui griaudējo kanuolēs.
— Tēvelis! — suklykē sūnus
Ir tekinas prie tēvo puolēs,
Rankas išskētēs kaip sparnus.

— Sūnau tu mano šviesiaplauki,
Žiūriu, tu tikras vyras jau...
Tur būt, manęs ir nebelaukei,
O aš ėmiau ir parėjau. —

Ant tēcio kelių vis čiauškėjo
Sūnus kaip linksmas vyturys. —
O rytą tētis vėl išėjo:
— Miegok sūnau! Tėvelis grįš...

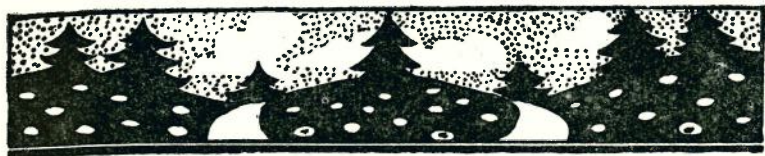
PO TAIKOS BERŽELIU

Vėl gegužis, vėl žalias
Barsto žiedus gėlių.
Tik nulaužtas berželis
Be lapelių žalių.

Nepražys jo viršūnė
Ir šakų neišties...
Už fašistinį šunį
Nėr piktesnio žvėries!

Siauras klevo suolelis
Tarp vijoklių žalių.
Sėdi grįžęs tėvelis
Po taikos berželiu.

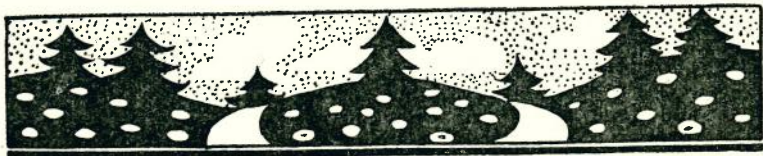
Jį sūnelis ir tėtis
Pasodino čionai.
Oš berželis prie klėties
Amžinai, amžinai.

Glaus berželio pavēsis
Mus po laisvu dangum,
O tēvelis gērēsis
Berželiu ir sūnum. —

Auk, žaliuoki, berželi,
Svyruonēli švelnus!
Gins tarybinę šalį
Mano jaunas sūnus.

PASIVĒLAVO

Ējo berniukai
Ī mokyklēlē,
O čia-čia!
O pa-pa!
Ī mokyklēlē.
Nosis užriete,
Galvas iškēlē...
O čia-čia!
O pa-pa!
Galvas iškēlē.

Oi, kas ten buvo,
Kas ten nutiko?
O čia- čia!
O pa-pa!
Kas ten nutiko?
Smarkūs vyrukai
Kiškj sutiko.

O čia-čia!
O pa-pa!
Kiškį sutiko.

Kiškį sutiko.
Vytis įniko...
O čia-čia!
O pa-pa!
Vytis įniko.
Kiškis nurūko,
Pėdos beliko,
O čia-čia!
O pa-pa!
Pėdos beliko.

Kas ten per mišką
Kulverčiais pyška?
O čia-čia!
O pa-pa!
Kulverčiais pyška...

Smarkūs vyrukai
Vejasi kiškj.
O čia- čia!
O pa-pa!
Vejasi kiškj.

To kiškio piškio
Jie nepagavo.
O čia- čia!
O pa- pa!
Jie nepagavo.
Į mokyklėlę
Pasivėlavo.
O čia-čia!
O pa-pa!
Pasivėlavo.

BARBUTĖ ŽLIUMBUTĖ

Kas gi ten klykia?
Kas gi ten šaukia?
Va tai tau! Va tai tau!
Kas gi ten šaukia?
Gal ten katytė
Kniaukia ir miaukia?
Va tai tau! Va tai tau!
Kniaukia ir miaukia...

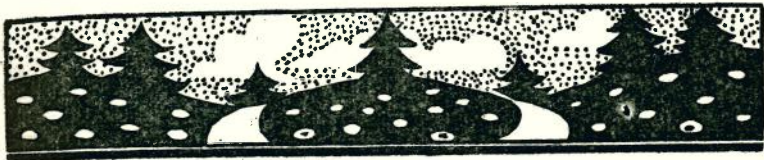
Lūpos atvėpę,
Akys sudrėkę...
Va tai tau! Va tai tau!
Akys sudrėkę.
Kas gi ten klykia?
Kas gi ten rėkia?
Va tai tau! Va tai tau!
Kas gi ten rėkia?

Ausys nuleipe,
Akys užkiūtė...
Va tai tau! Va tai tau!
Akys užkiūtė!
Šnirpia Barbutė,
Barbė Žliumbutė!
Va tai tau! Va tai tau!
Barbė Žliumbutė!

Priverkė bala,
Priverkė jūrą.
Va tai tau! Va tai tau!
Priverkė jūrą!
Galvas iškišę,
Žuvys sužiuro...
Va tai tau! Va tai tau!
Žuvys sužiuro...

Juokias apuokas,
Juokias pelėda.

Va tai tau! Va tai tau!
Juokias pelēda:
Ūbauti gēda!
Sriūbauti gēda!
Va tai tau! Va tai tau!
Sriūbauti gēda!

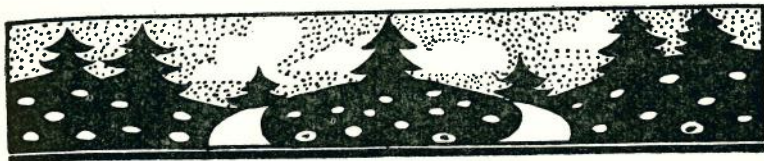

PAUKŠTVANAGIS

Jį su kilpomis pusnyne
Žvirbliai pasigavo
Ir, narvelin pasodinę,
Šitaip jam dainavo:
— Čik! Či-rik!
Čik! Či-rik!
Paukščiui kilpų
Nestatyk!

Mes pešiosime
Tave
Ir nešiosime
Narve,
Kad visi
Vaikai matytų
Ir paukštelių
Nekliudytų!

KROSNEĻĒ

— Šaltis gelia ī noseļē,
Šaltis gnyba vis pikčiau.
Oi, močiute, oi, senele,
Tik apmuturiuok šilčiau,
Kad šaltutis neįgeltu
Ir nosytē nenušaltu...

— Jeigu speigas nosį gelia,
Jeigu netveri šalčiu,
Šiltā, rūkstančią krosneļē
Užsidēki ant pečių.

Juoksis senis ir senelē:
Čiuožia rūkstanti krosnelē!

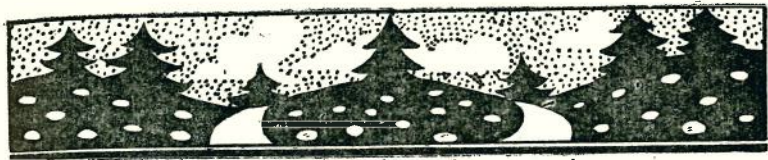
TÈPLIUKAS VÈPLIUKAS

Tèpliukas vèpliukas
Nei baltas, nei juodas.
Tèpliuko galvelė —
Lyg pakulų kuodas.

Plaukai pasišiaušę,
Nagai nevalyti.
Jis kramto, jis graužia
Nagus lyg pelytė.

Tèpliukas vèpliukas
Dryžuotas kaip zebra.
Tèpliukas vèpliukas
Kaip katinas žebra.

Veidaį tepaluoti,
Nagai rašaluoti...
Oi, reikia jį prausti,
Oi, reikia muiluoti!

KRAPŠTUKAS

Šis bērniuks būtu geras:
Nei jis pyksta, nei jis baras,
Bet kas vakarā, kas rytā
Krapšto nosj pīrštuku.
Mes paimsīm jo nosytę
Ir susegsīm segtuku...
Ir bērniuks kaip nykštys
Niekad nosies nekrapštys.

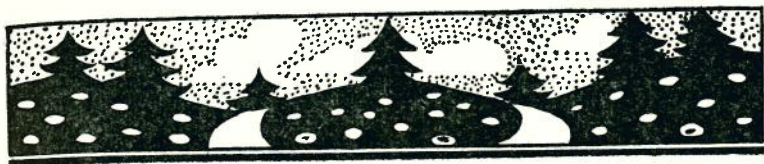

MOKYTAS PARŠIUKAS

Prašom pažiūrėti,
Kas čia per naujovė:
Pilypukas sėdi,
O senelė stovi.

Gal tai ne berniukas,
Gal ne Pilypukas?
Gal iš klasės grįžta
Mokytas paršiukas? —

O senelė tyli,
Nešdama krepšiuką...
Gal senelė myli
Mokytą paršiuką?!

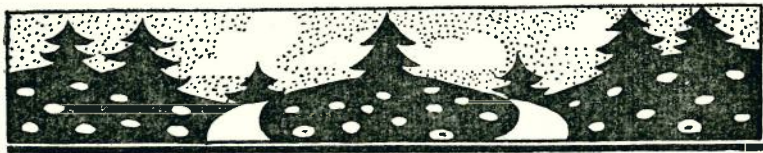
BERŽELIO ŠIRDIS

Įsikoręs į berželį,
Grigas laužo šakeles.
O berželis svyruonėlis
Lieja ašaras gailias.

Grigas ašarų nemato,
Dar smarkiau berželį krato.
Tik staiga — šaka nulūžo...
Grigas krito ir sugniužo.

Grigas sriūbauja prie tako,
O berželis švelniai sako:

— Ar labai užsigavai?
Nors negeras tu buvai,
Bet berželis turi širdį —
Viską jaučia, viską girdi.

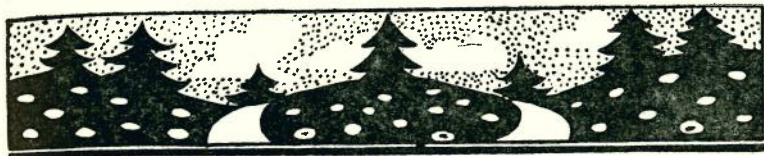

LĒLYTĒS SAPNAS

Mik, mažoji lēle,
Mik, saldziņu sapņu!
Pūko pagalvēlē
Tau išpurenu.

Mik, mažoji lēle,
Su gēle plaukuos!
Ramūs balandēliai
Tau sapne burkuos...

Po žvaigždes skraidysi
Tu šviesiam sapne,
Bet visur matysi
Mama ir mane.

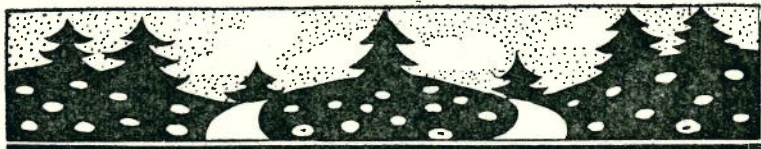

VASARA

Vasarėlė geltonplaukė
Laisto žydinčias gėles.
Vasarėlė geltonplaukė
Mums nokina uogeles...

Kur pažvelgsi — verda darbas:
Juda kruta net akmuo...
Mes surinksim aukso varpas,
Kad nerastų jų ruduo.

EI, GRYBAI, GRYBAI...

Kad pridygo, tai pridygo
Pilnas miškas baravykų!
Einame grybauti,
Baravykų rauti...

Romas rado baravyką,
Baravyką kaip ridiką,
Su storiausiu kotu,
Kotu samanotu...

Kas ten puška?
Kas ten triuška? —
Milda rauna voverušką,
Oi, surado Milda
Voveruškų „tiltą“!

Ir iš samanų užpykęs
Pasirodė raudonikis:
„Atidžiau grybaukit
Ir mane išraukit!“

Kelia galvą ūmėdaitė:
„Prašom, prašom nepraeiti...
Prašome mus rauti
Ir kraitelėn krauti!“

Ku-kū! — šaukia mus gegutė,
Ku-kū! — leidžiasi saulutė.
Mokinukai skuba
Virti grybų sriubą...

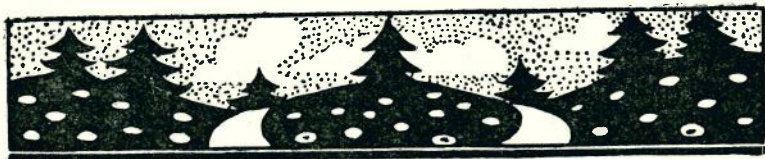
VISI ŠOKA

Šoka kiškis
Su lèle,
Voveraitė
Su gile...
Ir meškučiai
Lepėškučiai
Kojeles kilnoja.
Šoka lapė
Su gaidžiu
Ir ežienė
Su ežiu,
O dudutis
Muzikantas
Po egle tuntuoja,
Dūdele dūduoja...
Trepu-trepu
Kojele!

Klepu-klepu
Kurpele!
I ratelj aš ir tu!
Šen, pašoksime kartu!

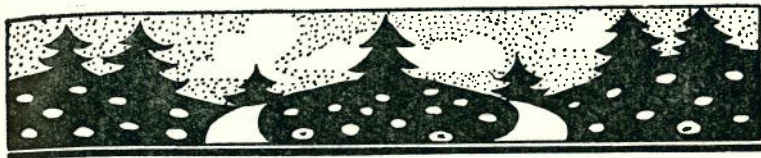
ŠIMTADARBIS

Šimtadarbis pats pirmasis
Kūliais verčiasi iš klasės.
Kaip vijurkas per kiemus
Liuoksi striuoksi į namus.

Atlapsėjęs į aikštelę,
Šimtadarbis triukšmą kelia:
„Vyrai mūrai, žaiskim greit,
Man žvėrynan reikia eit!”

Šimtadarbis jau žvėryne
Pirmas grūdasi pro minią:
„Ei, praleiskite greičiau,
Aš dar dramblio nemačiau!”

„Šimtadarbi, kur tu pyški?“ —
„Kur? Vaidinti Kiškį piškį!”
Ir nukūrė jis kiek gali
Į saviveiklos būrelį...

Repeticijā pradējēs,
Vēl išdūmē jis kaip vējas.
Kur? — Pas Algj ir Antaņā
Baigt šachmatų simultaņā.

Jau saulutē nusileido,
Jau žvaigždes mėnulis skaito...
Šimtadarbis klekt prie knygu —
Skaitē, skaitē ir... užmigo.

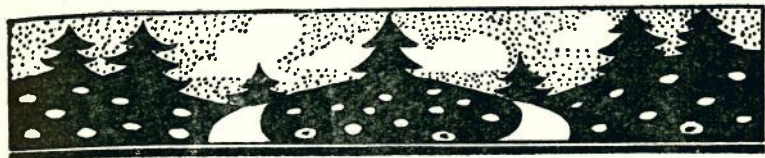
KAIP VALYTOJA TETULĖ NUSIKALTĖLĮ APKŪLĖ

Prašome susipažinti —
Tai Mikutis su Matu!
Šiemet net per visą sprindį
Paūgėjo jie kartu.

Žėri snaigės kaip žvaigždutės,
Žaidžia saulės spinduliais.
Eina Matas ir Mikutis
Nuo kalnelio nusileist...

Žiūri — varna krapšto snapą
Juodu, purvinu nagu...
Matas net sulaukė kvapą,
O Mikutis švyst sniegu.

Lango stiklas dzin-dzi-lin!
Varna kūliais plėst šalin!
O Mikutis nedidutis
Kiek tik įkerta — tolyn...

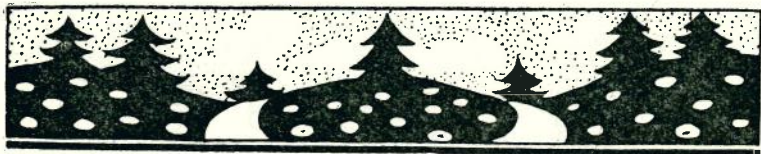

Kilimas kieme kabojo.
Mikas šmurkšt po juo tuojau:
— Na, dabar jokių pavojų
Ir kaimyno nebijau!

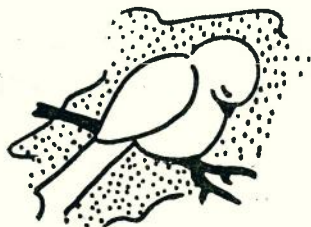
Mikas tūno, Mikas mato,
Kaip kaimynas bara Mataž,
Bet Mikutis apsukrus
Iš po kilimo — nė krust!

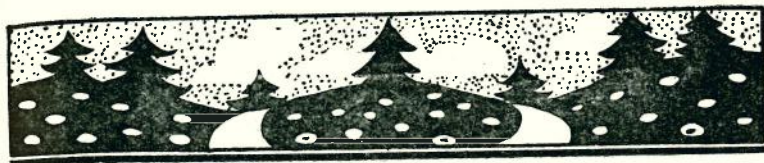
O tetulė Barborytė
Eina kilimo valyti.
Vai nežino Barbora,
Kas po kilimu yra.

Ji per kilimą kad tvojo,
Tai net dulkės išlekiujo,
O Mikučiui dreba lūpa,
Nebežino, kas jį lupa?!

Mikas šoko kaip įgeltas:
— Oi, nelupkit! Oi, aš kaltas! —
Taip valytoja tetulė
Nusikaltėlių apkūlė.

MIKUTIS IR ŠNEKUTIS

Šaltis bėga nuo saulutės
Per pusnis, per upelius...
Grįžęs švilpauja šnekutis:
„Pastatykit namelius!“

Glosto saulė pumpurėlj,
Želmenėlj ir gėses.
Matas dirba inkilėlj,
Tašo klevo lenteles.

O Mikutis pasipūtęs
Šaipos: „Veltui tu plušai:
Negyvens name šnekutis...
Čia jam vietos per mažai!

Kur įdėsi pagalvėlę,
Kur dėžutę su sliekais?
Kur šnekučiai atsikėlę
Prausis, valgys ir pažais?

Padarysiu jiems namelį
Aš gražiausią iš visų.
Įstatysiu ir langelį,
Kad šnekučiam būt šviesu.“

Ir padarė inkilėlį
Su drelėm, su langais. —
Minkšto pūko pagalvėlė
Ir dėželė su sliekais...

O šnektis namą peikia:
„Čir-r! Namelis nesaugus!
Man tokių namų nereikia:
Aš paukštelis, ne žmogus!“

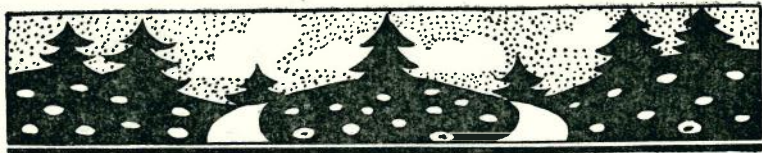

PRIEŠGINUKAS

Štai berniukas
Priešginukas,
Užsispyręs
Kaip ožiukas:
Pasipūtęs, pasišiaušęs
Murkso kaktą prasidaužęs...

— Pamanykit, kas per vaikas,
Ar jis paikas,
Ar nesveikas? —
Žmonės gūžčioja pečiais, —
Iš to vaiko — nieko gero:
Kur tik eina, ką tik daro —
Atvirkščiai ir atvirkščiai...

— Tik negerk vandens iš krano! —
Jį mamytė įgraudeno,
Iš namų išeidama. —
Priešginukas neištvėrė,
Visą kibirą išgėrė,
Kol parėjo jo mama.

Priešginukas
Sirguliuoja:
— Oi, pilvukas
Gurguliuoja...
Kas pilvely
Garsiai gurgia?
Gal pilvely
Varlės kurkia? —

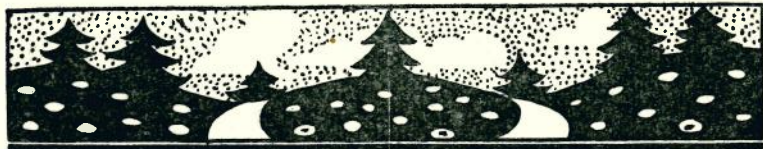
O mamytė
Jį paglosto,
Ir paguodžia,
Ir apklosto:
— Cit, neverk,
Oželi mano!
Cit, negerk
Vandens iš krano!
Nekliuksės
Vanduo pilvely,
Nekvaksės
Varlė kvarkalė.

* * *

Nesudrausi Priešginuko!
Priešginukas ant arkliuko,
Atsisėdęs atvirکشچiai,
Vienas joja išdidžiai,
Joja kamanas primynęs,
Uodegon įsikabinęs...
Jojo, jojo ir — staiga
Pokšt! — arkliuko uodega.
Liuobt! — berniukas nuo arkliuko,
Vos galvos nenusisuko...

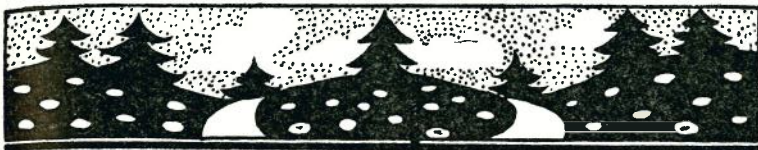
Bėgdama ir bardama,
Moko priešginą mama:
— Va matai, sakiau, kad pulsai
Ir nosytę susikulsi.
— Va, ir josiu,
Ir roposiu
Kaip vėžiukas —
Atbulai!

Tai stebėsis,
Tai gėrėsis,
Ir žiogai, ir vabalai!
Vėl ožiuojas
Priešginukas
Ir važiuoja
Trim ratukais...

Pavažiavęs
Apsidairo,
Kojas užkelia
Ant vairo.
— Tū-tū-tū! —
Dar užtūtuoja
Ir šlaitu
Žemyn važiuoja...

O senelė
Per kalnelį
Šelmį vejasi
Kiek gali...

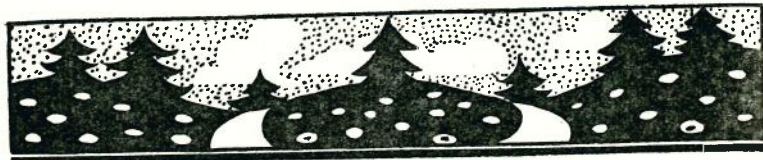
Bet senelė —
Per sena:
Nepabėga
Tekina...

Nebegali
Jo pavyti
Nei senelė,
Nei mamytė.

Klapt — užkliuvo
Triratukas,
Ir pargriuvo
Priešginukas, —

Drabuzėlį
Susivėlė
Ir nosytę
Prasiskėlė.

— Oi, tai vaikas!
Tai berniukas!

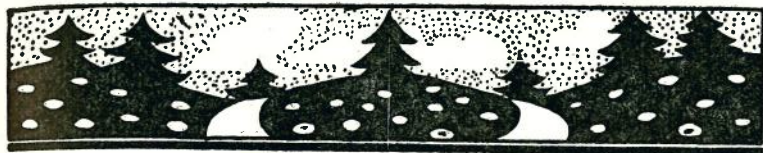
Oi, koks paikas
Priešginukas!

Ne! Iš jo
Nebūsią vaiko...
Kas gi vairą
Kojom laiko?

Priešginukas
Pašnairuoja:
— Cirke
Kojomis vairuoja!

Baras dėdės,
Baras tetos:
— Tu ne cirko
Akrobatas!

Tu, vyruti,
Nešnairuok, —
Vairą
Rankomis vairuok!

* * *

Dēdē Lukas
Turi soda,
Turi obelī
Kerota.

Jos viršūnėje
Žvaliai
Pūpso
Aukso obuoliai.

Ir tėvelis,
Ir mamytė
Draudžia
Obuolius rašyti:

— Priešginuk,
Nebūk landus,
Neik
Į svetimus sodus!

Bet ne priešginą
Sudrausti —
Jis į sodą
Įsikraustė...

Vieną obuolį
Ragauja,
O kitus
Kišenėn krauja.

Dėdė Lukas
Ėmė rėkti,
Priešginukas
Šoko bėgti...

Ir, pribėgęs
Siaurą landą,
Paskubom
Pro tvorą lenda.

Bet įstrigo
Jo kišenės,
O sode
Ožiukas ganės.

Vos ožiukas
Jį pamatė,
Dzib-dzib-dzib —
Ragus atstatė

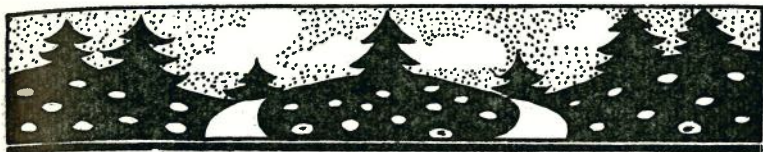
Ir į užpakalį —
Plumpt!
Priešginukas
Ėmė žliumbt...

Dėdė Lukas
Jį pagavo, —
Priešginukas
Lupti gavo.

O kas buvo
Dar toliau,
Pasakysiu
Jums vėliau.

MALŪNĒLIS IR KALIAUSĒ

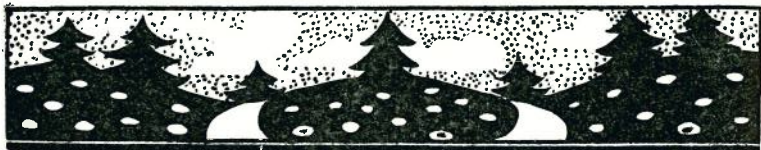
(Pasakēčīa)

Žydi rausvos aguonēlēs.
Gailios rastos ritas...
Tarška vējo malūnēlis
Lysvēj pastatytas.

O šalia kaliausē stovi,
Sau pakaušj kaso
Ir nuplyšusia rankove
Malūnēliui graso...

Ir agurkas susirauķes,
Ir net ropē pyksta:
— Iš tiesu, malūne, liaukis!
Juk roputēs dygsta...

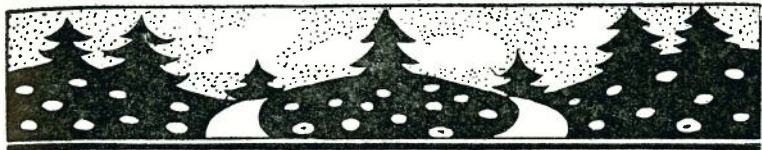
Malūnēlis pasiklausē,
Kaip daržovēs širdo...
Ir agurkui, ir kaliausei
Jis ramiai atkirto:

— Snauskit, lysvėj įsirausę,
Ir nebarkit draugo:
Malūnėlis ir kaliausė
Jus vienodai saugo! —

Ir daržovės susigėdo,
Malūnėlį barę,
Ir ant lysvės vėl susėdo,
Žodžio neištare...

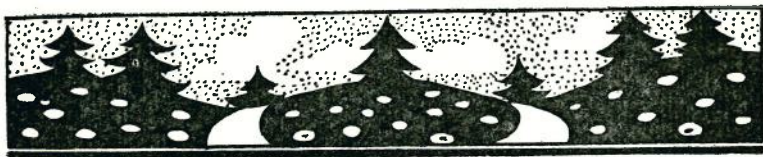
AŠ LAIKO NETURIU

Tingėti negarbinga,
Tingėti negražu,
Bet ėmė ir aptingo
Pranukas pamažu.

Ir ėmė jis kartoti:
— Aš laiko neturiu.
Aš eisiu meškerioti
Dygliuotų ešerių.

Šiandieną prie knygelių
Sėdėti negaliu,
Nes reikia daug laivelių
Paleisti upeliu.

Žilvitį vėjai supa,
Svyruoja jovarai...
Pranukui šiandien rūpi,
Kaip skris jo aitvarai.

Knygelēs laukia Prano,
Atvērē viršelius, —
Jis dīrba iš balanų
Malūno sparnelius.

Šiandieną vėl užvožē
Pranukas knygeles
Ir visā dienā drožē
Iš klevo anteles.

Pilkais laukais atbēga
Balta balta žiema,
Lengvutį purų sniegā
Rieškučiom berdama.

Pranukas vėl kartoja:
— Aš laiko neturiu! —
Ir slidėmis skrajoja
Kalnų sniegu puriu.

Upeliai apsikloja
Žiemos ledu skaidriu.
Pranukas vėl kartoja:
— Aš laiko neturiu!

— Koks ledas! — Tartum stiklas
Žuvinto ežere.
Šiandieną iš čiuožyklos
Tegrįšiu vakare.

Pranys neturi laiko
Ir mokosi blogai.
Kas bus iš šito vaiko,
Sakykite, draugai?

SENELIO ŠALČIO PASAKA

Žėri, žiba lempelės
Ant eglutės šakų. —
Atvažiuoja senelis
Baltu snaigių pūku. —

Štai mokykloj — eglutė!
Žiburėliai lange...
— Eisiu, eisiu pabūti
Su vaikučiais drauge! —

Ir įeina Senelis
Su šerkšnota barzda,
Šalčio rankoj krepšelis
Ir ledinė lazda.

Šaltis dovanas traukia...
Kaip jos kvepia skaniai!
O mokykloje laukia
Jo visi mokiniai.

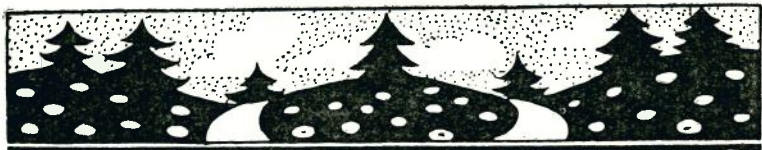

Pirmaklasė Nastutė
Su mamytės skara.
Oi, kaip nori ji būti
Šeimininkė gera!

Dovanoja virtuvę
Jai Senelis dosnus,
Lėkšteles ir keptuvę:
— Imk ir kepki blynus!

Sėdi salėj Anelė
Ir lėlytė šalia.
Šiandien gavo ji lėlę
Su žalia suknele.

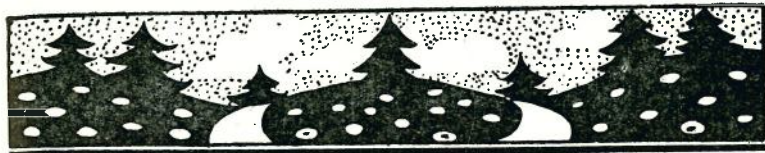
Raudonskruostė Ramutė
Gavo rudą meškutį,
O broliukas
Sauliukas
Šokolado gurgutį.

Vien tik Alė
Snaudalė
Gavo tuščią krepšelį...
Gavo tuščią krepšelį
Ir nuslinko į šalį.

Oi, nemėgsta Šaltutis
Mokinių tinginių.
Jie negaus prie eglutės
Dovanėlių puošnių!

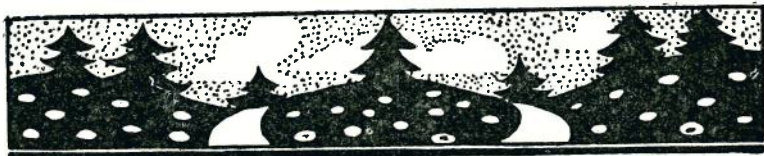
* * *

— Kaip Šaltutis suspėja
Aplankyti eglutes?
— Pasikinko jis vėją
Į lengvas rogutes...

Pasikinko jis vėją,
Glosto baltus ūsus
Ir per naktį suspėja
Aplankyti visus.

Daug vaikučių jo laukia,
Šokdami ratelius,
O jis rogėmis braukia
Per pusnynus gilius.

Nepailsta vėjelis
Niekada, niekada.
Nepavargsta Senelis
Su šerkšnota barzda.

— Kur jis gauna mašinu? —
Klausinėja vaikai.
— Kaip Šaltutis sužino,
Jeigu mokais blogai?

— Mat, žiūroną jis turi
Savo ledo pily,
Ir į žemę jis žiūri
Iš arti ir toli.

Geras Šalčio žiūronas,
Ir Seneliui gerai:
Jis į keturis šonus
Viską mato kiaurai.

Storą knygą jis turi
Su kietais aplankais.
Pro žiūroną pažiūri,
Kaip elgies su draugais.

Puikiai mokais — užrašo,
Nepamiršta tavęs.
Ir po metų tau gražų
Dviratuką atveš.

- Ir jis rašo kas dieną?
- Kaipgi? Rašo tikrai!
- Ir pažįsta kiekvieną?
- Aišku, žino gerai!

Stebuklingas žiūronas
Su stiklais
Iškilais!
Su stiklais gaubtašoniais,
Su lediniais stiklais!

Jis kaip veidrody mato
Pramuštgalvių rankas.
Atsivers jis po metų
Savo storas knygas.

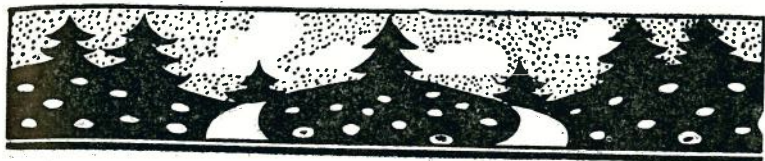

Pasakys, kas išdrožė
Draugo suole raides,
Rašalinę apvožė
Ir išvartė kėdes...

Kas mokykloj pirmasis
Pešės, kėlė vaidus,
O išėjęs iš klasės,
Draskė paukščių lizdus.

Kaip su žirniais parišo
Rainiui pūslę vaikai.
O Rainiukas sumišo
Ir, nelaukęs ilgai —

Dzinkt! — pro langą stiklinį —
Ir stiklai iškulti,
O vaikai išsigynė,
Kad visai nekalti.

Algis rausta. O pernai
Kaip jis gyrės vaikam:
„Sparną numušiau varnai
Ir žvirbliukui pilkam!“

Stebuklingas žiūronas,
Stebuklingas tikrai,
Kad į keturis šonus
Viską mato kiaurai.

* * *

O Šaltutis važiuoja
Su maišu, su lazda...
Ir laukuos vėdyluoja
Sidabrinė barzda.

PAILSĖK, MAITINTOJA ŽEMELE...

Neša vėjas baltą baltą sniegą.
Po sniegu gimtoji žemė miega.
Miega, ilsisi žalieji želmenėliai,
Kad pavasarį jie prisikeltų vėlei.

Miega kiškis, į pusyną įsikasęs
Ir suglaudęs auseles ilgąsias.
Miega vienišas palaukėje berželis
Ir pušelės, ir eglutės žalios.

Pailsėkit, želmenėliai smaragdiniai!
Pailsėkite, upeliai sidabriniai!
Pailsėk, maitintoja žemele,
Pasapnuok pavasarėlį žalią...

O pavasarį tu vėlei pris'kelsi,
Suskambės dainelė šimtabalsė...
Pasikels į saulę vyturėliai,
Prasimerks gležnučiai pumpurėliai.

Ir nuskris per lauką šiltas vėjas.
Kelkis, kelkis, žeme pailsėjus!
Kelkis, kelkis, daigelius brandinki,
Gausų derlių liaudžiai išauginki!

MAŽŪJŲ METAI

SAUSIS

Brenda sausis su veltiniais
Balto sniego vėpūtiniais,
Ir nustebęs žiūri sausis:
Iš pusnyo — kyšo ausys...

— Kelkis, kiški skeltanosi,
Tu pusnyne suragosi!

— Nesušalsiu, dėde sausi!
Pusnys — patalai šilčiausi!
Įsikasęs po sniegu,
Kaip karalius aš miegu!

VASARIS

Vasaris snieģā bers ir bers,
Ir snaigēs kris lyg pūkas...
Ant kito šono apsivers
Miegodamas barsukas.

Jei nuo saulutēs nususuks,
Žinok — barsukui šilta...
Ir senis Šaltis greitai spruks,
Palikēs ledo tilta.

KOVAS

Vaikšto pempė su kuodu:
Visos balos — po ledu.
Klausia pempė pagriovy:
— Ei, varliukai, ar gyvi?

Dar varlytės nepabudę,
O gėlytės jau atkutę.
Pūpsu jų žiedai gelsvi
Ir atsako: „Mes gyvi!“

BALANDIS

— Gandrai, gandrai, ga-ga-ga!
Lopiniuota uodega.
Ko tu ieškai vandeny,
Ko dantukais kaleni?

— Gandrai, gandrai! — šaukia Jonas, —
Tavo kojos jau raudonos...
Nebraidyki po palias,
Nes nušalsi kojeles.

GEGUŽĖ

Kai Pirmoji Gegužės
Eis per mūsų šalį,
Daug vaikučių sugužės
Į vaikų darželį...

Supsis Vilniuj ant kalvos
Vėliava raudona, —
Ir vaikučiai Lietuvos
Eis darnia kolona.

Pro tribūną su daina
Eis kolonos gausiai...
Bus vaikučių kolona
Iš visų gražiausia!

BIRŽELIS

Pūpso šieno kaugēs
Šiltā ramiā diēnā.
Aš ir mano draugēs
Grēbiam pievoj šienā.

Gaus karvutē šieno,
Bus karvutē soti.
Duos karvutē pieno
Sklidinā ašotī.

LIEPA

Kvepia vasara žalia,
Kviečia išskylauti...
Su žilvičio kraitele
Aš einu grybauti.

Šarka rėkia — krės-krės-krės!
Lėkdama per kelią.
Baravykai kepures
Man iš tolo kelia.

RUGPIŪTIS

Tētis dirba. Aš nešu
Tēčiui lauknešēļj.
Šiltas vējas pamažu
Glosto kaspinēļj...

Tūno varpos pradalgiuos,
Tūno gubos tykiai,
Tik griežlē toli rugiuos
Pabaidyta klykia...

RUGSĖJIS

Laužas dega,
Bulvės spraga
Tarp karštų žarijų...
Skerdžius dumia
Riestą ragą,
O ėriukai bijo...

Pro ganyklą
Į mokyklą
Mes kasdien keliaujam.
Bulves keпам,
Sviestu tepam
Ir skaniai pietaujам.

Už kiekvieną penketuką
Skerdžius pavaišina,
O už riestą dvejetuką
Oželiu vadina.

SPALIS

Vėlai saulutė kėlės
Ir leidosi anksčiau.
Atėjo rudenėlis,
O aš ir nemačiau...

Atsikeliu iš ryto,
Žiūriu — šalna jau čia!
Kad niekas nematyty,
Ji vaikščioja nakčia.

LAPKRITIS

Klevo lapai krinta
Panerių pakrante. —
Lapkričio septintą
Švenčiam Spalio šventę!

Ir tegu lapelis
Nuo šakelės krinta...
Švenčia visos šalys
Lapkričio septintą!

GRUODIS

Bēga vakaro šešēliai
Vis tolyn...
Skamba rogių skambalēliai —
Din-di-lin!

Čia kalneliais, ten pakriūtēm,
Per laukus.
Lekia Šaltis su rogutēm
Pas vaikus.

Vaikučiai pabiručiai

VAIKUČIAI PABIRUČIAI

Jeį visi suprastų,
Kaip vaikučiai mąsto,
Jiems vaikučiai
Pab'ručiai
Rankeles ištiestų.
Rankeles ištiestų.
Į ratelį kviestų...
Margas didelis ratelis
Lyg saulutė šviestų.

JEI SAULUTĒ NURIEDĒTU...

Jei saulutē
Nuriedētu
Iš padangēs, iš aukštos,
Daug vaiku
Ratu sēdētu
Prie saulutēs, prie karštos...
Ir sušiltu rankeles,
Baltas baltas ir dailias.

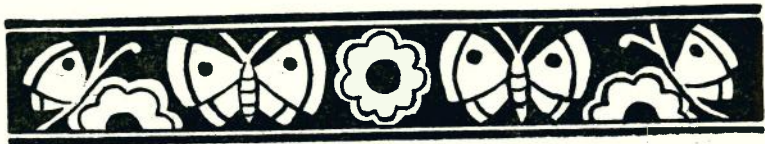

Jei mėnulis
Nuriedėtų
Iš padangių, iš gilių,
Daug vaikų
Ratu sėdėtų
Su šaltuoju mėnuliu...
Ir nušaltų rankeles,
Baltas baltas ir dailias.

Ir dėl to vaikai pasiūlė:
— Imkim saulę, — ne mėnulį!

DŪDELĒ

Triū-triū-triū!
Triū-triū-triū!
Va, dūdeļe
Aš turiu!
Ta dūdelē, ta dūda
Puikiai groja visada.

— Tēt's dirba!
Nedūduok...
Man dūdeļe
Atiduok! —
Rūsčiai perspēja mama,
Mano dūdaļ slēpdama.

Vēl be dūdos...
Va tai tau!
Ir nuliūdeš
Aš maštau:
Jei tēvelis nebedirbtu,
Kaip gražiai dūdelē birbtu!

BALIONĒLIS

Apvalainas
Balionēlis
Kyla, kyla lig lubu...
Aš ir rainas
Katinēlis
Juo pažaisime abu.

Babt! —
Nupuolē
Balionēlis.
Capt! —
Jj puolē
Katinēlis...

Balionēlis
Jau kad sprogo,
Katinēlis
Jau kad šoko...

Aš juokuosi
Ir verkiu,
Aš baruosi
Ir šaukiu:

— Tu su savo nageliu
Eik sau gaudyti pelių!

SAUSAINIAI IR PELYTĖS

Man parnešė mamytė
Sausainių apskritų.
Mamyte,
Ką daryti,
Kad aš... jau po pietų?!

Padėčiau į spintelę
Meduolius auksinius,
Bet... pelės
Iš spintelės
Iškraustys sausainius.

Aš nupiešiau
Katyę
Su ūsais dideliais.
Oi! Pelės, ją išvydę,
Tuoj bėgti pasileis.

Ramiai dabar, mamyte,
Miegosiu, kol išauš...
Dabar smalsi pelytė
Sausainių nesugrauš.

ŠARKOS KOŠELĖ

Šarka raitė
Beržo tošj.
Šarka kaitė
Grikių košę...

Virė, virė
Ir nemaišė,
Tik į tyrę
Snapą kaišė...

Ir prisvilo
Jos košelė,
Ir nutilo
Jos dainelė.

Šarka rėkia:
— Krės-krės-krės!
Kas košelės
Man įkrės!

MEŠKOS MEDUS

Murmuliudama kažką,
Čiulpia leteną meška.
Stebisi vaikai apstulbę:
— Kam tą leteną ji čiulpia?

— Aš žinau! — staiga suprato
Visą paslaptį Ona: —
Ta meška kabino medų,
Ir saldi jos letena!

Ir Onutė pirštą savo
Netikėtai paragavo...
— Cha-cha-cha! — Vaikai suprato,
Kad Onutė laižė medų.

PASAKAITĒ

Sekē Liūda
Pasakaite
Apie rudā
Voveraite.

Bet... nurūko
Voveraite
Ir nutrūko
Pasakaitē...

Pasakaitē
Per trumpa,
Nes mergaitē —
Lyg pupa...

Kai mergaitē
Paūgēs,
Pasakaitē
Pailgēs.

PUPŲ PĖDAS

Mamyte, man jau gėda,
Ir juokiasi vaikai —
Mane lyg pupų pėdą
Skaron tu įsukai.

Skara, kepurė, paltas,
Megztiniai keturi...
Ir stoviu kaip įkaltas
Aš kiemo vidury.

Nepakeliu aš kojų,
Nepasuku galvos.
Per kiemą aš ropoju,
Kaip meškinas — vos-vos...

Aš noriu palakstyti
Ir vaikščioti greičiau.
Mažiau skarų, mamyte,
Kad būtų man šilčiau!

MANO MAMYTĖ IR SAGA

Noriu sagą įsisiūti,
Bet neleidžia man mamutė:
— Ne, dukrele, ne, miela, —
Duria adata smaila...

— Mama, aš ne lepūnėlė,
Aš turiu geras rankas.
Aš jau vakar savo lėlei
Įsiuvau visas sagas...

PATS VALYSIU BATUKUS

Kas man valo batukus?
Gėda pasakyti. —
Kas rytelį batukus
Valo man mamytė!

Aš vyrukas jau smarkus,
Mamai pasakysiu,
Kad nuo šiandien batukus
Pats nusivalysiu.

LEISK, MAMYTE, MAN PAŽAISTI

Man mama nupirko lėlę,
O lėlytei pagalvėlę,
Bet neleidžia man mamytė
Lėlę supti ir migdyti.

— Tau lėlytė per graži,
O meškučiai — per maži...
Klostei meškiną rudnosį
Ir nubrozdinai jam nosį.
Tegu sėdi va, čionai
Ir lėlė, ir meškinai.

— Leisk, mamyte, man pažaišt
Su meškučiais, su mažais...
Aš mylėsiu savo lėlę,
Siuvinėsiu pagalvėlę.

Jei nesupsiu aš lėlės,
Tai manęs ji nemylės.
Ir meškučiai
Lepėškučiai
Užsirūstinę tylės.

ŠAUKŠTELIS

Aš jau didelė, mamyte,
Aš pati jau galiu
Valgyt sriubą ir košytę
Mažučiu šaukšteliu.

Duok, mamyte, man šaukštelį...
Tu pati supranti,
Kad skanesnė man košelė,
Kai aš valgau pati.

AŠ NEMĖGSTU VAIŠIŲ

Ak, ir vėl ragaišis...
Ak, ir vėl jaučiu,
Kad pas mus bus vaišės
Ir ateis svečių...

Vos duris pradaro
Svečias ar viešnia,
Tuoį mama išvaro
Deklamuot mane.

Aš nemėgstu vaišių,
Vaišių ir dainų.
Mama, duok ragaišio,
Aš pažaist einu.

AŠ NEVARGINU TÈVELIO

Kai iš darbo grįžta tėtis,
Pasitinka jį mama.
Jiedu pradeda kalbėtis,
O aš laukiu nelinksma.

— Tėti, imk mane ant kelių! —
Aš prašau priedama.
— Tu nevarginki tėvelio, —
Man prikaišioja mama.

Mama, leiski man ant kelių
Pasėdėt su tėveliu:
Aš nevarginu tėvelio,
Aš, mamyte, jį myliu!

*Oi, tai buvo,
tai nutiko*

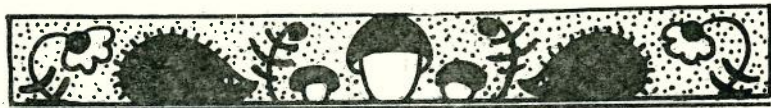
O TA MUSĖ — VILKO PUSĖ...

LINKSMA DAINELĖ

Kai žiogeliai groja,
Tai drugeliai šoka,
O ta musė
Vilko pusė
Zirzia, kad nemoka.

Ir atėjo voras,
Storas lyg bajoras,
Žiūri — musė
Vilko pusė
Prie medučio sėdi...

Ilgą tinklą savo
Voras išringavo,
Šitą musę
Vilko pusę
Ėmė ir pagavo.

RAUDONKEPURAITĖ

LINKSMA DAINELĖ

Du berniukai kaip žirniukai
Rieda minkšta pievele.
Samanėlių pataliukai
Slepia ūmėdes šile.

Kad laimikis, tai laimikis!..
Pažiūrėkite, aure:
Ant kalnelio raudonikis
Su raudona kepure!

Juokės eglėj voveraitė,
Krykštė šarka jovare!
— Tai ne grybas, o mergaitė
Su raudona kepure!

PUPA

LINKSMA DAINELĖ

Kir-vir-jupa!
Kir-vir-jupa!
Pasodinsiu
Žalią pupą...

Po žeme
Pupelė miega.
Leis išleis
Ji žalią diegą.

Kai sausa
Žemelė trupa,
Aš palaistau
Žalią pupą.

Tiš! — gaidžiukai
Skiuterėti...
Priauginsiu
Pupų rėtį.

Kai nukirsiu
Žalią pupą,
Tai išvirsiu
Pupų sriubą...

Kir-vir-jupa!
Kir-vir-jupa!
Tai išvirsiu
Pupų sriubą!

GODŪS MEŠKUČIAI

— Ko norėjo du meškučiai,
Du meškučiai lepeškučiai?

— Kad medum per naktį lytų,
O meškučiai — jį laižytų...

Ir medum per naktį lijo,
O meškučiai — medų rijo...

Ko meškučiai graudžiai rauda?
Pilvukus meškučiams skauda!

Gydo meškinas vaikus,
Spaudo storus pilvukus:

— Nors medutis ir saldus,
Niekada nebūk godus!

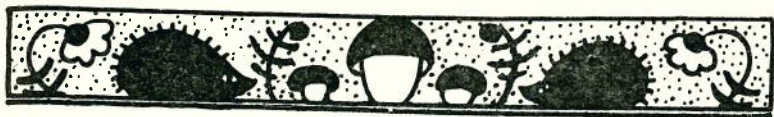

KAČIUKAS SMALYŽIUKAS

Eina motina katytė
Paukšteliaut su kraitele,
O kačiukui
Smalyžiukui
Liepia žaisti su pele.

— Būk gerutis,
Būk švarutis...
Pabėgiojęs atsigulk!
Nei puodynės,
Nei stiklinės,
Nei žaisliuko nesukulk!

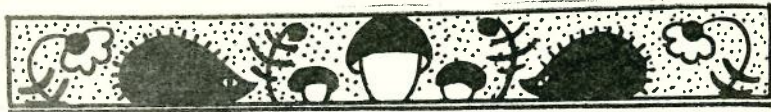
— Mīau! Katyte,
Rainakyte,
Būsiu geras ir ramus...
Visą dieną
Tik pelytę
Aš vežiosiu po namus.

Vos katytė
Rainakytė
Tik išėjo pro duris,
Tuoį kačiukas
Smalyžiukas
Sugalvojo, ką darys.

Žvilgt kačiukas
Į puodynę...
Kas puodynėj? Nežinia?!
Gal žuvytę
Auksažvynę
Rasiu paslėptą dugne?

Kyšt kojytę
Į puodynę...
Oi, kiek džiaugsmo bus smagaus,
Kai žuvytę
Auksažvynę
Smalyžiukas pasigaus...

Miau! Suriko,
Miau! Sukliko
Smalyžiukas. Ką daryt?
Oi, kojele
Man sužnybo,
Oi, kaip vėžį nukratyt...

Visą dieną
Kniaukė,
Miaukė
Smalyžiukas — a-ja-jai...
Oi, mamyte
Rainakyte,
Kur tu, kur tu išėjai?

Vakare
Mamytė grįžo
Su žvirbliukų kraitele.
Ir, išgelbėjus smalyžių,
Liepė žaisti su pele.

ZUIKIS RŪKORIUS

Zuikis puikis strykt į šilą,
Egi žiūri — dūmai kyla.
Rūksta pypkė pamesta
Ir tabokos prikimšta.

Čiupo pypkę nuo kelmuko
Ir namo zuikutis spruko.—
Ten jis pypkės parūkys
Ir mamytei nesakys.

Į pirkele šviesią, naują
Ir zuikienė parkeliauja.
Ir nustemba ji ūmai:
Skęsta dūmuose namai!

— Bėkit lėkit! Namas dega!
Sienos svyla, stogas spraga...
— Kur?
— Anapus pamiškės!
Zuikio namas supleškės...

Oi! — zuikienė atsidūsta, —
Palikau namie kopūstą...
Ir zuikutį palikau...
Oi, abiejų netekau!

Mašina žydrai raudona
Spiegia žviegia:
„Bėk į šoną!“
O mašinoje dramblys
Rūsčiai dairo į šalis.
Švilpia vėjas pro ausis, —
Ar suspės ugniagesys?!

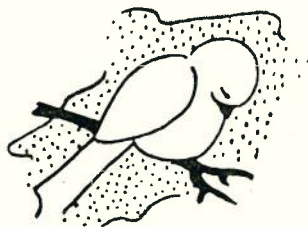
Atlėkė dramblys mašinoj,
Baisų gaisrą užgesino.
Guli zuikis ant žolės,
Rūksta dūmai iš gerklės!

Vėl dramblys kiek gali teška...
Kur? Pas gydytoją mešką!

— Vai, meškute lepeškoje,
Tu išgydei drambliui koją.
Tu vaistažolių parink
Ir zuikutį atgaivink!

Pypkės dūmai išgaravo,
Ir zuikutis atsigavo.
Jis kol gyvas nerūkys
Ir kitam dar pasakys.

EŽIAI

Pus-pus-pus!
Pro lapus
Du ežiai pupsėjo,
Pus-pus-pus!
Po šapus
Maisto šniukštinėjo.
Oi, gražiai
Du ežiai
Ten pelytę gaudė.
Oi, gražiai
Du ežiai
Po pievelę siautė.

Jie lapus
Ir šapus
Ant spygliukų smaigė.
Jie šiltai
Ir minkštai
Savo guolį kraikė.

Aš einu,
Triuškenu
Riešutą per pusę.
Šu-šu-šu! —
Pamažu
Du ežiukai triūsia.

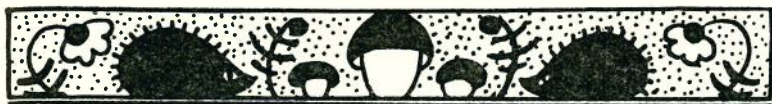
Vos mane
Su Gene
Einant jie išgirdo,
Tuoį dygiais
Kamuoliais
Du ežiai pavirto.

„Ei, Tomuk!
Ei, Romuk!
Duokit savo krežį!
Mes abi
Paupy
Radome po ežį!“

Žais gražiai
Du ežiai,
Gers pienelį baltą.
Žiemą snaus
Ir nejaus,
Kad už lango šalta.

**GUŽAS, VARLYTĖ, MUSĖ
IR BITĖ**

— Gužai, gužai,
Stipinkoji,
Kur per balą
Tu maknoji?

— Ga-ga-ga!
Pypliai, iš kelio!
Aš maknoju
Prie upelio...

Prie upelio
Daug žilvičių,
Dar daugiau
Žalių varlyčių...

Aš varlytę
Pasigausiu.
Pasigavęs
Papietausiu.

O varlytė
Su varliukais
Kurkia, kvaksi
Po lapūgais:

— Aš musele
Pasigausiu,
Pasigavus
Papietausiu.

O muselė
Apsilaižė
Ir sparnelį
Pasikaišė:

— Pas bitutę
Aš nuskrisiu,
Jos medutį
Išlaižysiu.

O bitelė
Darbininkė
Iš dulkelių
Vašką minkė:

— Oi, musele,
Tu įkliūsi,
Oi, sesele,
Tu pražūsi...

Pasikrapštė
Musė ausį
Ir bitutės
Nepaklausė...

Šapt! — į medų
Įsilipo,
Įsilipo
Ir... prilipo.

Dėdė bičkopis
Atėjo,
Į muselą
Pažiūrėjo

Ir pasakė:
— Įkliuvai...
Ką uždirbai,
Tą gavai!

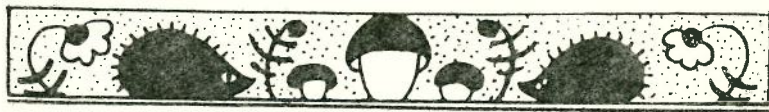
SODO SARGAS

Mes suritom sniego senį —
Sniego senį Besmegenį.
Senis šluotražiu brazdina,
Nuo kenkėjų sodą gina.

Saulė šildė. Senis pyko.
Iš to senio — žėglis liko...
Mes pastatėme kaliausę
Ilgakaklę, nulėpausę...

Ant galvos uždėjom puodą,
Į rankas įbrukom šluotą.
Ta kaliausė — sodo sargas,
Baido zuikius, baido šarkas.

NAPALIO ŽAISLAI

Na ir bernuželis
Mūsų Napalys!
Vaikšto susivėlęs,
Kaip šiaudų kūlys...

Tai po lova palenda,
Tai ant stalo kariosi,
Tai, pažaidęs valandą,
Su žaisliukais barasi...

Viską tuoj sulaužo jis,
Viską tuoj suplėšo jis...
Oi, koksai padauža jis!
Oi, koksai plevėsa jis!

Jis ir galva vaikščioja,
Ir ant kulno sukas...
— Oi! — beždžionė aikčioja: —
Tikras beždžioniukas!

Oi, koksai išdykėlis,
Oi, koksai ožys!
Visą dieną klykia jis
Tartum garvežys...

Žaisliukus sulaužo jis,
Ratukus sudaužo jis...
Oi, koksai padauža jis —
Šitas Napalys!

* * *

Zuikis ūkčioja palovy:
— Napalys ausis nurovė!
Oi, baisu, baisu, baisu:
Negirdėsiu be ausų!

O meška balsu mauroja:
— Napalys numynė koją...
Mynė, mynė, kol numynė
Letenėlę gelumbinę!

Kuo aš medų kopinėsiu,
Kuo aš korį čiupinėsiu...
Ką paduosiu aš meškučiui,
Anūkėliui lepeškučiui
Be medaus, be saldaus?
U-hu-hū! Bū-bū-bū! —
Kas meškutį priglaus?

Papūga po krėslu vapa:
— Napalys nulaužė snapą!
Aš palesti negaliu...
Aš tyliau, tyliau, tyliau:
Negaliu čiulbėti,
Negaliu kalbėti
Kaip žmogus!..

Avinukas — be-be-be!
Trepši, bliaudamas kampe:
— Napalys ragus nulaužė,
Napalys nagus nudaužė.
Kaip aš vilką pasivysiu,
Kuo aš vilką subadysiu...

Nesaugu,
Nesmagu
Be ragų,
Be nagų
Avinėliui gyvent,
Šilkavilniui mekent!

Rauda, sriūbauja dramblys:
— Koks beširdis Napalys:
Straublį man nulaužė jis,
Ausį man nuplėšė jis...
Oi, koksai padauža jis!
Oi, koksai plevėsa jis —
Šitas Napalys!

Napalys žaislų nemato,
Tampo traukinį be ratų,
Tampo mašiną be lempų...
Viską laužo, viską tampo.

Tampē, tampē ir užmigo.
Ir žaislus kampe paliko.

* * *

— Vyrai mūrai, bėkim! —
Zuikis puikis tarė.
Papūga prilėkus
Langus atidarė.

Ir pro langus,
Pro duris
Strykt pastrykt
Žaislų būrys.

Avinukas be ragų
Bliauna, bėgdamas taku,
Lekia žirgas iš paskos
Be kanapių uodegos...

Ir beždžionę neša,
Ir vežimą veža.
Lumpsi plumpsi ir dramblys
Ir vis daios į šalis,
Ar pabudęs Napalys
Neatsiveja...
Ir pribėgo jis upelį:
Atsigertų, bet negali...
Graudžiai graudžiai žiūri —
Straublio nebeturi!

Šniokščia
Švokščia
Garvežys,
Tempia numuštas ašis...
Napalys nemato,
Kaip sunku be ratų!
Jeigu jis matytų,
Ratų nedaužytų.

Mašina buldinkšt į griovį
Ir apvirtus baloj stovi.

Vargšė lempų ji neturi,
Kur važiuoti — neįžiūri...
Kas gi lempas jai išdūrė?!
Napalys!

Lempas jis sudaužė,
Vairą jis nulaužė...
Kaip dabar važiuot?

Tik meškienė
Lepeškienė
Dulpštė, graibėsi pasieny,
Kol bate meškutį rado
Ir ištraukė jį iš bato.

Bėga vieškeliu plačiuoju
Ir meškutį vis bučiuoja;
O suradusi mašiną,
Tuoį meškutį įsodina,
Veža nuskriaustą vargšėlį
Į gerų vaikų darželį.

* * *

Bar-bar-bar!
Į duris
Beldžiasi
Žaislų būrys!
— Vaikučiai, tik neskriauskite,
Geručiai, mus priglauskite,
Mes sužeistieji,
Mes nuskriaustieji,
Mes — Napalio žaislai!

Oi, kaip daužė jis mus,
Oi, kaip laužė jis mus.
Tegu žaidžia su šakaliu,
Tegu joja ant pagalio...
Mes negrišim į Napalio,
Į padaužos namus!

* * *

Vaikučiai jų išklausė,
Pagydė žaisliukus:
Kam leteną, kam ausį,
O avinui — ragus...

Pagydė ir meškienę,
Meškienę lepeškienę,
Pagydė ir žirafą
Ir net papūgos snapą.

Žvengia žirgas — y-ha-ha!
Su kanapių uodega!

Šoka, džiaugiasi dramblys,
Kad prigijo jam straublys.

Vėl meškiukas
Rudnosiukas
Važinėja
Su ratukais,
Ir, žaisliukų kupina,
Vėl važiuoja mašina!

* * *

Kitą rytą lovoje
Atsibudęs žiovauja
Ir vis dairo Napalys:
Kur zuikutis?
Kur dramblys?
Kur knyga
Be lapo,
Papūga
Be snapo?

Vienas tik Sargiukas
Jam prie kojų sukas...
Ir žaisliukų pėdomis
Tiesiai pro berželį
Napaliuką veda jis
Į vaikų darželį.

Vos žaisliukai
Juos pamatė,
Nusigandę
Viską metė
Ir, atbėgę
Į darželį,
Išsislapstė,
Kur kas gali...

* * *

O Napalys
Atėjęs žiūri:
Kiek daug žaislų
Vaikučiai turi!
Visi žaisliukai
Gražūs, švarūs:
Laputė,
Liūtas,
Jaguaras...
Kaip surikiuoti
Čia gražiai
Laivai,
Lėktuvai,
Garvežiai!
Tik jo žaisliukai
Pasislėpę,
Sulindę tūno
Po palėpe.

* * *

Pasišiaušė Napaliukas prieš vaikus:

— Kur padėjote jūs mano žaisliukus?

Ir atsakė mūsų Napaliui vaikai:

— Kam ragus tu avinukui nusukai?

— Kam nulaužei tu papūgos kumpą snapą?

— Kam tu nuskriaudei zuikutį ir žirafą?

— Ir ausis tu nusukiojai.

— Ir ūsus tu nupešiojai,

Išvoliojai, ištepliojai

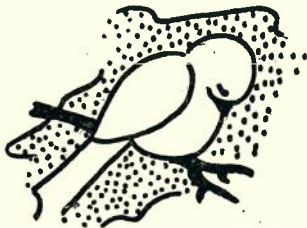
Ir išmurzinai...

Eik nešaukęs,

Eik nelaukęs

Pro duris.

Pas tavo žaisliukai niekad nebegriš!

*Pasek,
mamyte, pasaką*

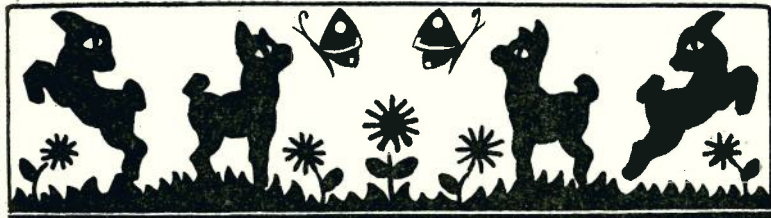

ĒJO KRETANTI SENEĻĒ

Ējo kretanti senelē,
Nešē pasakų maišelį.
Tas maišelis jai prairo,
Visos pasakos išbiro...

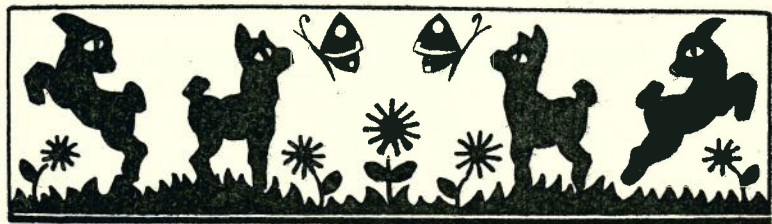
Aš tas pasakas renku
Ir vaikučiams jas seku.
Kas tik turi dvi ausis,
Šiandien pasakų klausys!

VILKAS VILKIŠIUS

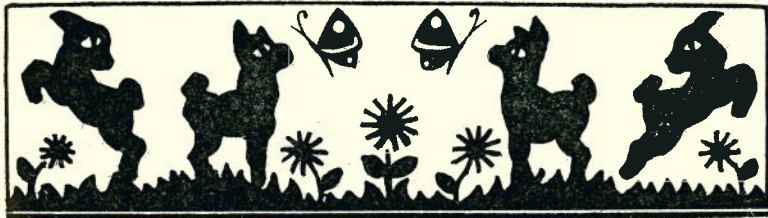
Pagiry sena lūšnelė
Samanotu stogeliu,
O lūšnelėje — senelė
Su vyžotu seneliu.
Du žili seneliai turi
Riebią avį Šurum-burę,
Raibą gaidį Kakaryko
Ir antelę Krypu rypu,
Šurkų murkų katinuką
Ir oželį Striukum-buką,

Dar šunelį Sa-sa-sa...
Va ir pasaka visa!
— Ne visa! — gaidys suriko, —
Paklauskite, kas nutiko:

Styrino,
Dyrino
Vilkas iš girios.
Mušė jį,
Pešė jį
Šarkos įkyrios.

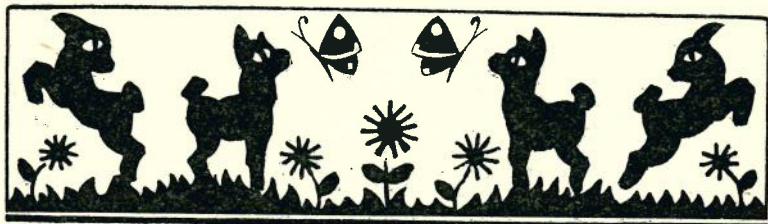

Vai, kad pagautų
Vilkas tas šarkas,
Vai tai nurautų
Uodegas margas.

Copina vilkas,
Dantį galanda,
Seną lūšnele
Užvėjoj randa.

Pasilypėjo,
Dirst pro langelį
Ir pastebėjo
Vilkas senelį.

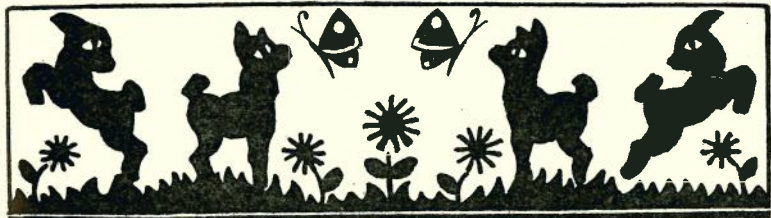

Šaukia storu balsu,
Net seneliui baisu:

— Turi senis
Po pašiūre
Riebią avį
Šurum-burę...

Seni, seni,
Negaišuok,
Greit man avį
Atiduok!

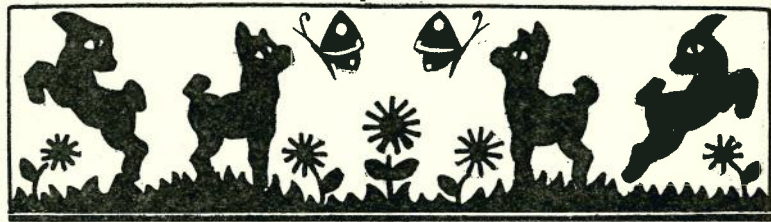

Jei neduosi,
Sienas laušiu,
Po kulšę
Jus sugraušiu.

Ką darys žilagalvis senelis,
Verkia rauda pilkosios avelės.
Verkia senė prie verpstės žėglio:
— Neturėsiu aš vilnų kuodelio...
— Neliūdėkit, seneliai jūs mano,
Aš pabėgsiu, — avelė mekena.

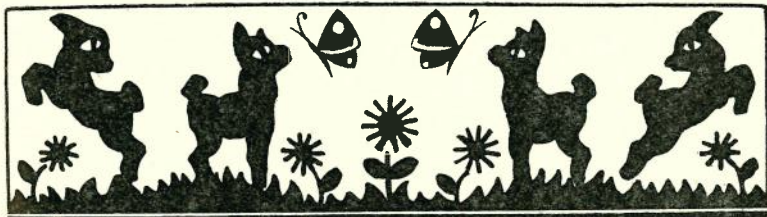
Strykt avelė
Iš pašiūrės.

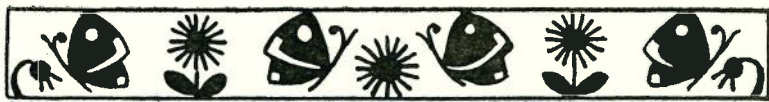

Drykt vilklšius
Žemažiūris.
Tuoį aveleį
Pasivijo,
Pasivijo
Ir prarijo.

Ryta vilkas
Vėl atėjo,
Pro langelį
Pažiūrėjo:
— Seni, seni! —
Kad suriko, —

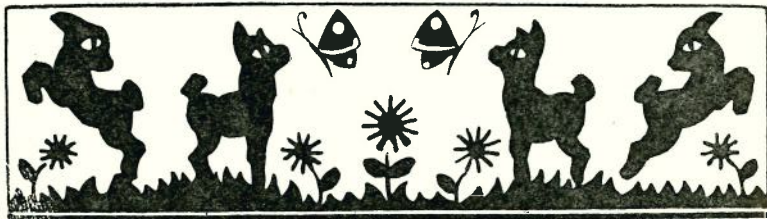

Duok man gaidį —
Kakaryko!

Jei neduosi,
Sienas laušiu,
Po kulšelę
Jus sugraušiu!

Ką daryti, senelis nežino,
Verkia rauda gaidelio pentinų:
— Kas prikels mane ankstų rytelį?
— Ko-ko-ko! — neraudoki, seneli,
Aš snapu godų vilką nukirsiu,
O pentiniais jam kailį nudirsiu.

Plast gaidelis
Iš pašiūrės.
Šast vilkišius
Žemažiūris.
Raibą gaidį
Pasivijo,
Pasivijo
Ir prarijo.

Ryta vilkas
Vėl atėjo,
Pro langelį
Pažiūrėjo,

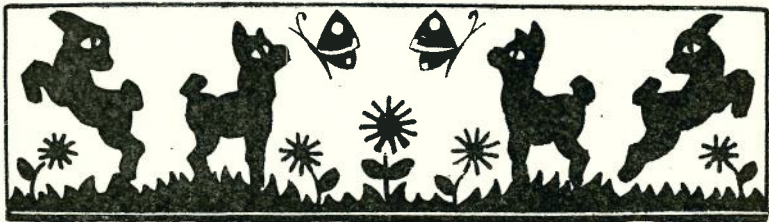

Ant suoelio
Pasilipo:
— Duok antelę
Krypu rypu!

Jei neduosi,
Sienas laušiu,
Po kulšę
Jus sugraušiu.

Ką darys žilagalvis senelis,
Verkia rauda krykliukės antelės.
Gailią ašarą braukia senelė:

— Kas rypuos,
Kas krypuos
Per kiemelį?

— Ko, seneliai, jum ašaras braukti?
Mes antelės! Mes mokame plaukti...
Kiek laputė prie kūdros šmėžavo,
O manęs ligi šiol nepagavo.
Aš į vandenį galvą įkišiu
Ir apgausiu tą vilką vilkišių.

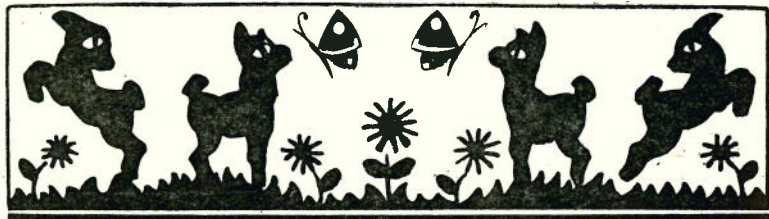
Plast antelė
Iš pašiūrės.
Šast vilkišius
Žemažiūris.

Ir pražiojo
Vilkas ryklę,
Ir prarijo
Antį kryklę.

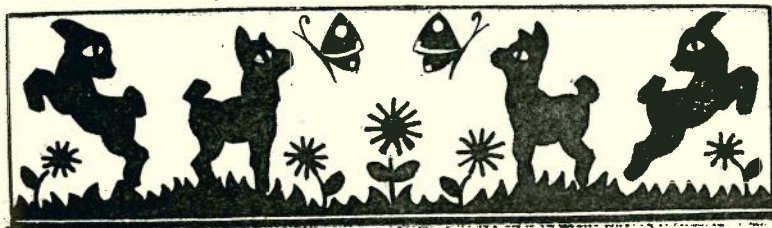
— Antis pantis,
Tai ne vaišės! —
Urzgia vilkas
Apsilaižęs
Ir atgal
Prie pirkios suka:
— Seni, seni,
Duok rainiuką!

Jei neduosi,
Sienas laušiu,
Po kulšę
Jus sugraušiu!

Byra ašara žilo senelio,
Oi, kaip gaila rainiuko murkalio.
Byra ašara vargšės senelės:
— Vai, sugrauš pagranduką man
pelės...
O rainiukas burnelę sau prausia:
— Neliūdėkit, seneliai mieliausi!

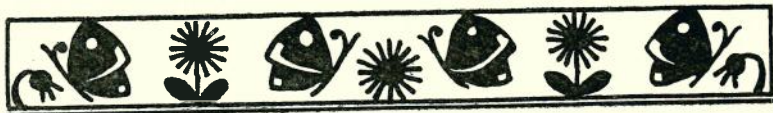

Aš nuo vilko
Nagais atsiginsiu,
Aš tam žvėriui
Akis iškabinsiu!

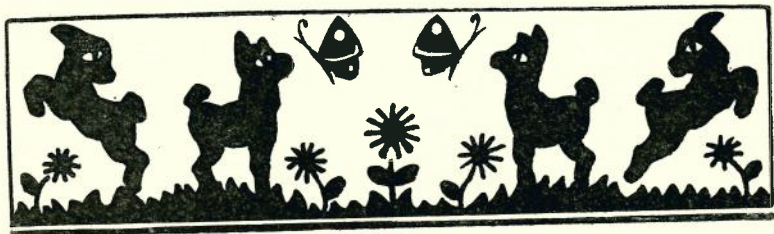
Šapt rainiukas
Iš pašiūrės.
Lapt vilkišius
Žemažiūris.
Šurkų murkų
Pasivijo,
Pasivijo
Ir prarijo.

Kitą rytą
Vilkas kelias
Ir iš miško prie pirkelės
Drykt padrykt
Per sniego pūgą:
— Duok ožiuką
Striukum-buką!

Jei neduosi,
Sienas laušiu,
Po kulšėlę
Jus sugraušiu!

Ką darys žilagalvis senelis,
Verkia rauda ožiuko barzdelės:
— Ką ganysiu po girią girelę?
Kam šukuosiu šakotą barzdelę?

— Me-ke-ke! —
Ožys mekena, —
Neliūdėk,
Seneli mano!
Atstatysiu
Aš ragus.

Subadysiu
Aš vilkus.

Strykt ožiukas
Striukum-bukas,
O aplinkui
Vilkas sukas...
Stvērē vilkas
Jī nagais
Ir prarijo
Su ragais.

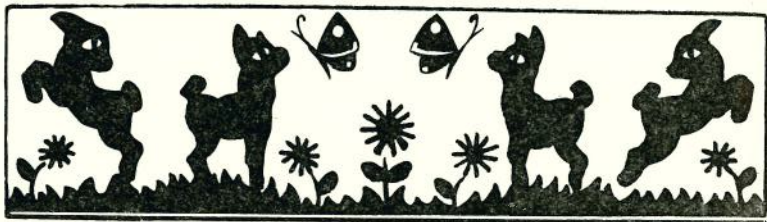
Naktī vilkas
Vēl atējo,

Ant tvoros
Pasilypėjo,
Staugia storu balsu,
Net seneliui baisu:

— Seni, duoklė ne visa!
Duok šunelį Sa-sa-sa!
Jei neduosi,
Sienas laušiu,
Po kulšėlę
Jus sugraušiu!

Ką darys — verkia rauda senelis:
— Nebelieka kam sergėt lūšnelės!
Kas per naktį naktelę budės?
Kas apsaugot lūšnelę padės?
O šunelis apgraužė kauliuką
Ir ramina, ir guodžia senuką:
— Pasikviesiu greitus skalikus,
Išvaikysiu vilkus grobikus!

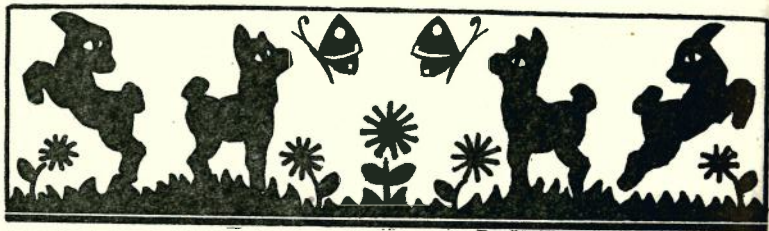
Garsiai lojo
Šunelis Sa-sa!
Bet miegojo
Žemelė visa...

Ir skalikai,
Ir kurtai greiti.
Nemiegojo
Tik žvėrys pikti.

Šmurkšt šunelis
Iš pašiūrės.
Drykt vilkišius
Žemažiūris.
Tuoį šunelį
Pasivijo,
Pasivijo
Ir prarijo.

Kitą rytą
Prieš aušrelę
Vėl senelį
Vilkas kelia:

— Seni, seni,
Negaišuok,
Greit senelę
Atiduok!

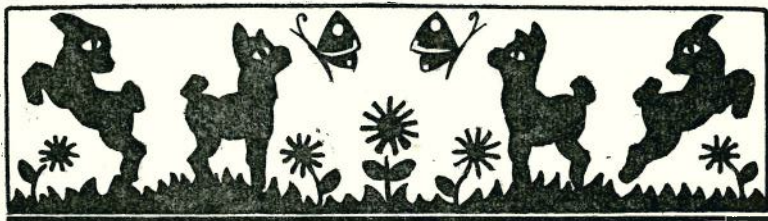
Jei neduosi,
Sienas laušiu,
Po kulšele
Jus sugraušiu!

— Eik sau, vilke vilkišiau besoti!
Jau gana tau po langu smoksoti.
Aš neduosiu senelės praryti!
Aš neleisiu lūšnelės ardyti!

Vilkas pilkas
Pasišiaušė
Ir tik triokšt!
Duris išlaužė
Ir prarijo senelius
Ir keptuvę, ir skrylius,
Šaukštą,
Lėkštę,
Pagranduką
Ir netyčia net... peiliuką.

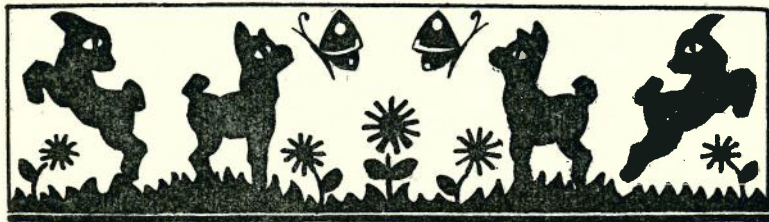

Prisirijęs apsilaižė
Ir ant krosnies įsitaisė.

O senelis užtiko peiliuką
Ir prarėžė vilkišiaus pilvuką.

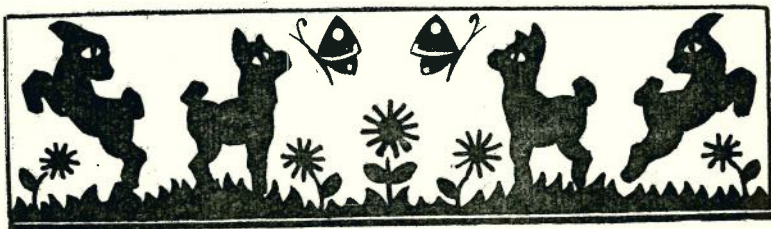
Ir išleido į pirkele
Ir senele, ir avele,
Raibą gaidį Kakaryko
Ir antelę Krypu rypu,
Šurkų murkų katinuką
Ir oželį Striukum-buką,
Ir šunelį Sa-sa-sa...
Va ir pasaka visa!

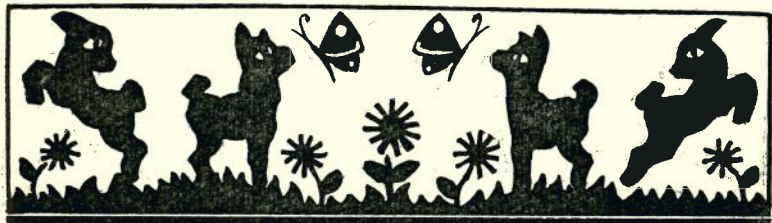
MES GYVENSIM BE KARALIŲ!

Pasigavo varna vėžį
Ir prie upės jam išrėžė:
„Na ir paikas tu, vėžy,
Priekin atbulas šliauži...
Ramią šaką susirasiu
Ir tuojau tave sulesiu.“
Varna taisos vėžį lesti,
Žiūri — lapė atsibastė...
Vos tik lapė ją pamatė,
Tuoį smailas ausis pastatė.

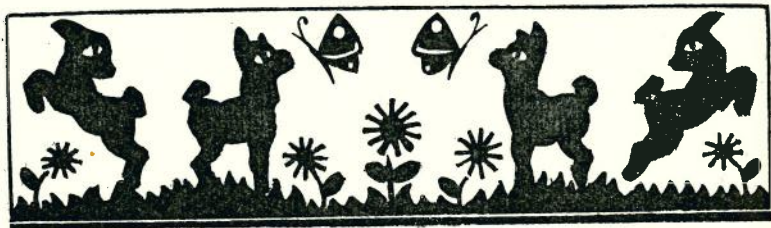

Apsimetusi meilia,
Čiauška tauška po egle:
„Oi, varnele, oi, juodoji,
Ką dūmoji, ką godoji?
Kas gražesnio už dailias
Juodas tavo plunksneles?
Oi, varnele, nežinai,
Ką pasakė man varnai:
Skrenda lekia jie per girią
Ir kad giria tai jau giria
Tavo balsą... tavo snapą...
Aš girdėjau, — lapė vapa, —
Kad, varnele, tu graži —
Į erelį panaši...

Išsimaudyk gulbės piene —
Būsi paukščių karaliene!
Karaliene išrinkta,
Tu turėsi būt balta...
Visos medžių šakos links,
Visos varnos susirinks,
Tu sėdėsi soste soti
Ir turėsi joms giedoti...
Ak, varnele tu gražioji,
Ko snapelio nepražioji?“
Neiškentus varna — krunkt!
O vėžys į upę kliunkt!
Varna, vėžį prasmoksojus,
Taip ir liko išsižiojus...

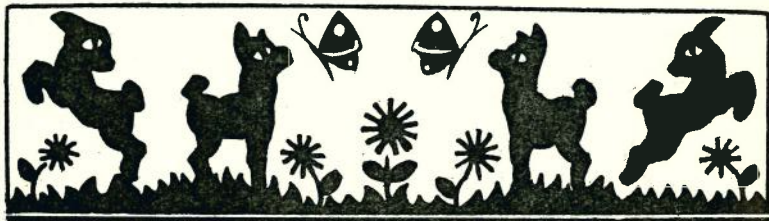

Egi lapė vėžj stvėrė,
Tas tik murkt — ir pasinėrė.
Lapė stypčioja krantu —
Dingo grobis! Apmaudu!
Mąsto šelmė: „Ką daryti,
Kaip tą vėžj man praryti?!“
Pagalvojusi truputį,
Vėžj šnekina laputė:
„Šen, vėželi, šen, vėžy,
Kur tu atbulas šliauži?
Atėjau aš tau, kaimyne,
Pasakyti linksmą žinią:
Visos varlės susirinks
Ir tave karalium rinks...

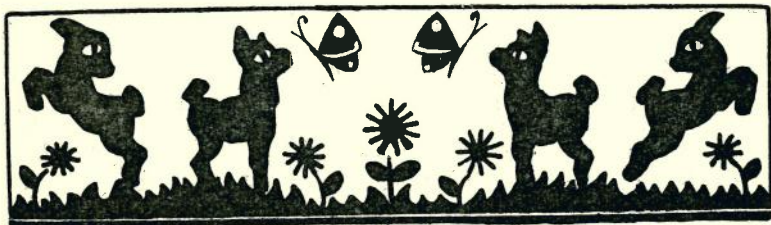

Plauk į krantą — sostas laukia!“
Bet vėžys nuo kranto plaukia.
Pagaliau vėžys iškilo
Ir nedraugiškai prabilo:
„Kaip mielai, rudoji rykle,
Tu nutrauktum mano žnyplę,
Jeigu būčiau negudrus
Ir pakliūčiau į nasrus...“
Apsimetusi teisinga,
Suopia lapė apgaulinga:
„Kaip, vėžy, tu nesigėdi
Taip nedraugiškai kalbėti:
Kiek aš varnai melavau,
Kol tave išvadavau...“

Jei ne aš — tavęs nebūtų,
Ir visi vėžiai pražūtų.“
O vėžys, primerkęs akį,
Lapės žodžiais jai atsakė:
„Išsimaudyk gulbės piene,
Būsi paukščių karaliene.
Grauši baltas kulšeles
Ir voliosies po žoles...
Kai sėdėsi soste soti,
Nereikės vėžių vilioti.
Lik sveika! Laimingo kelio!
Mes gyvensim be karalių...“

KIŠKIO LŪPOS

Kiškutis
Pilkutis
Po krūmu sėdėjo,
Gaili ašarėlė
Per skruostą riedėjo:

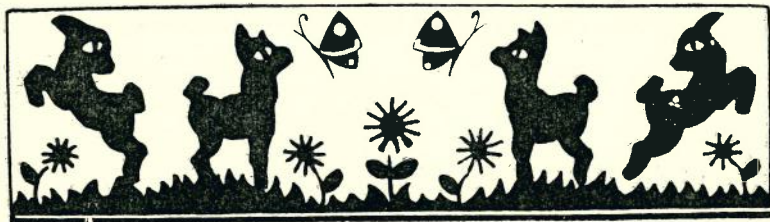
„Nei vienas
Žvėrelis
Manęs nesibijo...
Šiandieną
Net pelės
Iš guolio išvijo.

Nei pulti,
Nei gintis...
Oi, varge vargeli!
Tai eisiu
Skandintis
Į gilų upelį!“

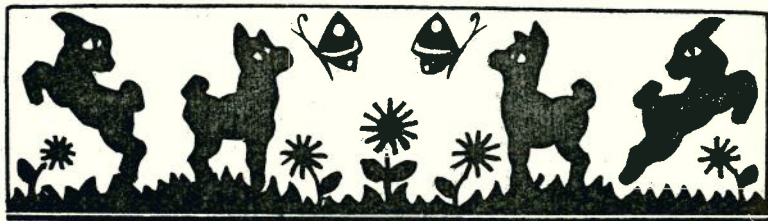
Ir striuoksi
Kiškutis
Per žalią
Girelę,
Nukoręs nosytę,
Nuleidęs galvelę.

Ir kliūva
Kojelēs
Už viržiu,
Už grūzdų...
Nevalgo vargšelis
Net „kiškio kopūstų“.

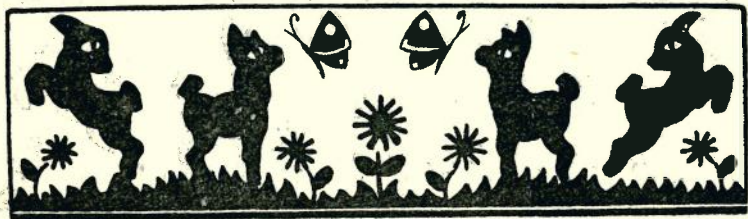
Genys raibaplunksnis,
Tupėdamas uokse,
Pakirdo,
Išgirdo —
Kiškutis atliuoksi...

Iškišo galvutę,
Išgirdęs jo raudą,
Ir klaus'a:
„Kiškuti,
Ko raudi?
Ką skauda?“

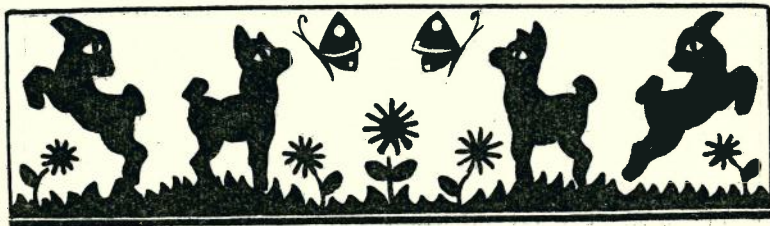
Ir, ašarą gailią
Nuo ūsų nušluostęs,
Kiškutis
Pilkutis
Pradėjo jam guostis.

„Ir lapė,
Ir vilkas,
Ir pempė kuoduota,
Ir šarkos
Vagilkos
Praeiti neduoda.

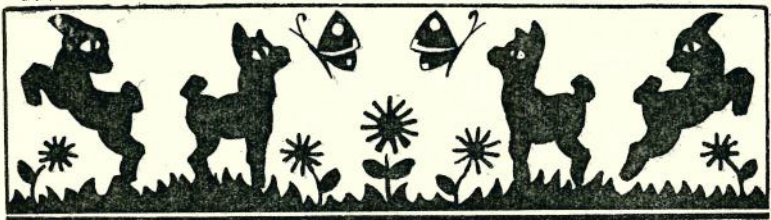
Manęs jie nebijo,
O aš — jų bijausi...
Va, šuo pasivijo
Ir perdrėskė ausį.

Visi mane gali
Nuskriausti,
Pravirkdyt...
Lik sveikas, geneli,
Einu prisigirdyt!“

„Na, ko tau skandintis,
Baily Ilgausi,
Na, ko tau graudintis?“ —
„Bijausi...
Bijausi...“

„Nueisi,
Išisi
Į krūmus, prie kelio,
Ir pats pabaidysi
Ten pulką avelių...“

Ir genio paklausęs,
Palikęs jį uokse,
Baikštus ilgaausis
Į krūmus nustriuoksi.

Palaukė prie kelio,
Ramiai pasėdėjo,
Kol pulkas avelių
Prie krūmų atėjo.

Kiškutis kad šoko
Kaip vilkas iš dūmų:
Ėriukai
Buriukai
Nukūrė nuo krūmų.

Minkštom letenėlėm
Katučių suplojęs,
Kiškutis Pilkutis
Iš džiaugsmo kvatojas...

Kad juokēs,
Tai juokēs,
Net lūpa jam skilo,
Ir linksmas
Laimingas
Nudūmē link šilo.

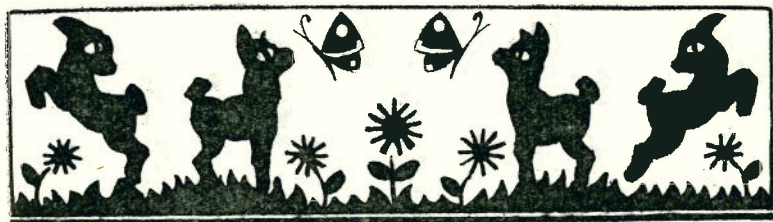
Dēl to ir šiandienā
Jo lūpos praskilē,
Bet neina kiškutis
Skandintis ī gylē.

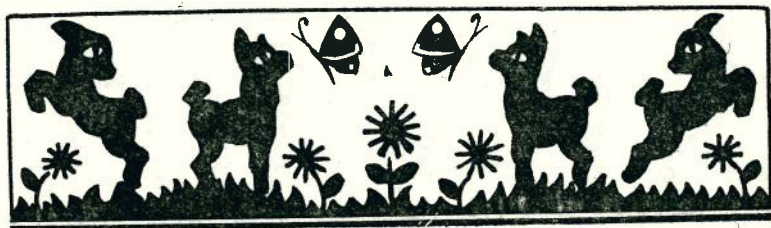
PAGYRŪNAS BARAVYKAS

Augo ažuolas kerotas,
Šimtametis samanotas.
Ir išdygo baravykas —
Pasipūtęs kaip didikas.
Vos pakėlė jis kepurę,
Plyšo samanos papurę...
„Anava, koks aš galiūnas!—
Ėmė pūstis pagyrūnas, —
Aš po keleto dienų
Viską versiu iš šaknų...“

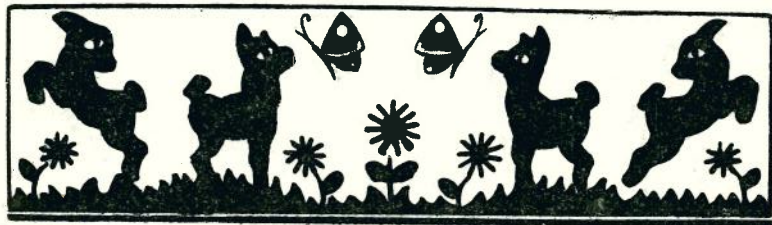

Tai išgirdus skruzdėlytė
Bėga sraigei pasakyti.
„Kas ten pučias? Kas ten pučias?“ —
Klausia sraigė su ragučiais.
„Tai čia aš — miškų urėdas,
Baravykas kepurėtas!
Lįsk greičiau į paparčius,
Nes nulaušiu ragučius...“
Skruzdėlytė tuoj subruzd
Ir pasislėpė už grūzdo.
Sraigė smuko po lapu:
„Jargutėliau, kaip šiurpu!“
Šap-šap-šap! — lietus palijo,
Baravykas tuoj atgijo,

Atsigèrè iki soties
Ir pradėjo vèl kèsnotis:
„Ei, paparti — žaliakarti,
Jau užteks tau lietų gerti:
Aš po keleto dienų
Viską versiu iš šaknų...“
Papartėlis slepia žiedą,
Ašarėlė lapais rieda...
Šap-šap-šap! — lietus palijo,
Baravykas vèl atgijo.
Pasimuistęs savo guoly,
Drūtą ažuolą užpuolė:
„Traukis, medi storakoji,
Kam tu saulę man užstoji?“

Aš po keleto dienų
Viską versiu iš šaknų...“
Tyli ažuolas kerotas,
Šimtametis samanotas.
Glosto pilvą baravykas —
Pasipūtęs lyg didikas.
Kitądien prie baravyko
Sraigė skruzdę susitiko,
Ir nustebus
Sraigė žiūri,
Kad suglebus
Jo kepurė.
Baravykas gaudžiai rauda:
„Akys raibsta, galvą skauda...“

Du šmalžiukai kotu šliaužia,
Kirminėliai širdį graužia...“
Trečiadien iš baravyko
Nė kepurės nebeliko...
„Štai, kaip žūsta pagyrūnas!“ —
Tarė ažuolas galiūnas.
O skruzdė paguodė sraigę:
„Pagyrūnams — taip ir reikia!“

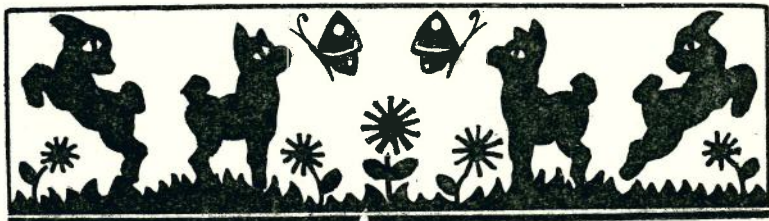

OŽKA RAGOŠKA

Gyveno senelis,
Lyg pupų pėdelis.

Turėjo senelis
Senele kuprotą
Ir ožką
Ragošką,
Barzdotą, barzdotą...

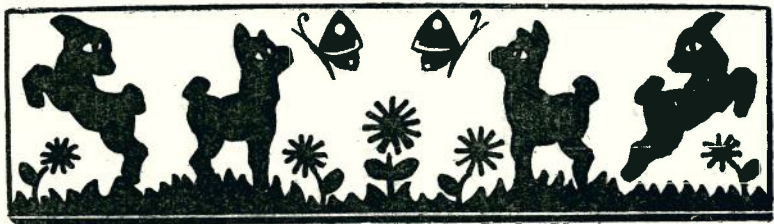
Turėjo senelis
Lysvele svogūnų.
Turėjo senelis
Dukrele ir sūnų.

Pažadino sūņū
Senelis iš ryto,
Kad ožką
Ragošką
Miške paganytų.

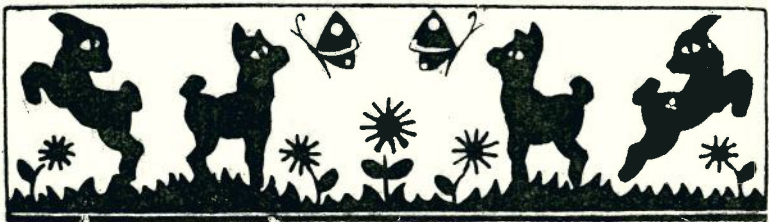
Ir gena
Sūnelis
Tą ožką
Ragošką,
Stuksena
Genelis,
Net epušė poška...

Žaliam papartyne
Ožka strypinėja,
Lapus skabinėja,
Karklus lupinėja...

Ragu
Užkabinus,
Šakelę
Nulaužia,
Nagu
Ją primynus,
Žievele
Apgraužia.

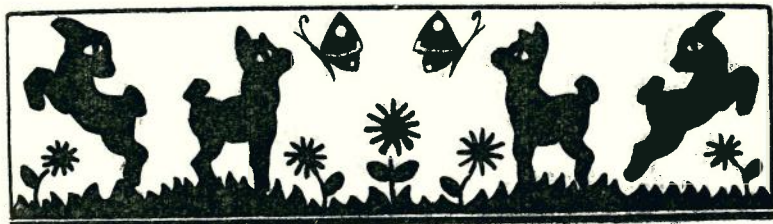

Vandens atsigėrus
Tyram šaltinėly
Ir galvą nunėrus,
Ji snaudžia šešėly.

Pritemus sužibo
Žvaigždutė vakarė,
Ir ožką
Ragošką
Sūnus parsivarė.

Ją senis sutiko,
Barzdeleį paglostė

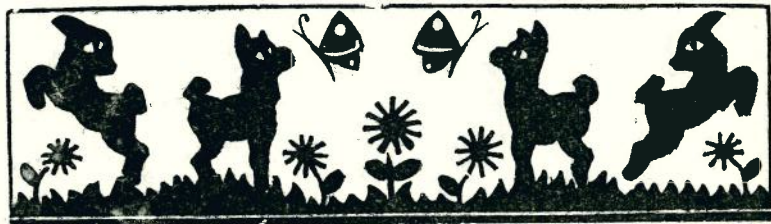
Ir ožką
Ragošką
Pradėjo jis kvosti:

„Sakyki, ar soti,
Ožkele tu mano?“ —

„Nesoti!“ —

Besotė
Ožka sumekeno.

„Lapelį nutvèriau
Prie lapės landos,
Vandens atsigèriau
Iš vilko pėdos.“

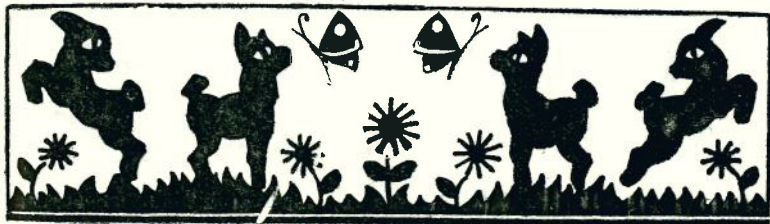

Supyko senelis
Ir sūnų išvarė.
Ir ožką
Ragošką
Myluodamas, tarė:

„Vargšėlė sulysus,
Vaje, kaip blogai:
Barzdelė ištįsus,
Suskilę ragai...“

Jis ožką
Ragošką
Pašėrė šienū

Ir jai palinkėjo
Saldžiausių sapnų.

Duris ir langelij
Užvarstė,
Užtvarstė...
Miegojo per naktį
Ožka žilabarzdė.

Pažadino dukrą
Senelis iš ryto,
Kad ožką
Ragošką
Miške paganytų.

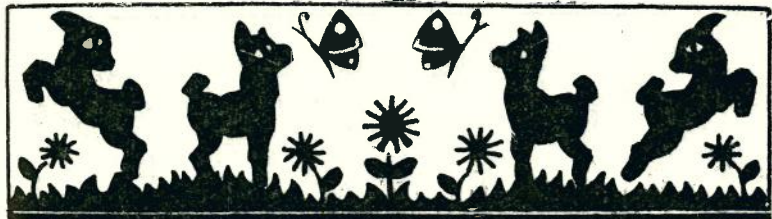

Nusiginė ožką
Dukrelė į traką.
„Vaišinkis, Ragoška!“ —
Dukrelė jai šneka.

Ožka kėblinėja
Šilely per dieną.
Ragus kasinėja
Į eglės kamieną.

Ragus pagalandus,
Barzdele pašiaušia.
Tai šaką nulaužia,
Tai karklą apgraužia.

Ir valgè, ir èdè,
Ir vandenį lakè...
Prižliaugusi sèdi
Ant kelmo dviragè.

„Jau laikas namolia!“ —
Dukrelè jai tarè
Ir ožką per žolę
Namo parsivarè.

Ką valgius, ką gèrus,
Ožka nepasakè,
Tik galvą nunèrus
Mekeno dviragè:

„Lapelį nutvėriau
Prie lapės landos,
Vandens atsigėriau
Iš vilko pėdos.

Aš vargšė sulysus,
Vaje, kaip blogai! —
Barzdelė ištįsus,
Suskilę ragai...“

Senelis supyko
Ir dukrą išvarė,
Ir ožką
Ragošką
Tvirtelin uždarė.

Pažadino senę
Senelis iš ryto,
Kad ožką
Ragošką
Lankoj paganytų.

Ir ganė senelė
Tą ožką per dieną,
Ir pešė,
Ir nešė
Jai žolę ir šieną.

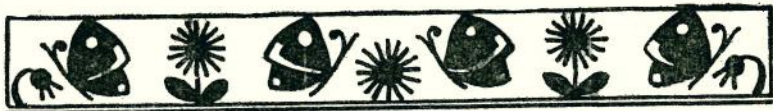

Ožka prisiėdė
Geltonų purienų
Ir pievoje sėdi
Ant kupetos šieno.

„Jau laikas namolia“, —
Senelė jai tarė
Ir ožką per žolę
Namo parsivarė.

„Ką gėrei, ką ėdei?“ —
Senelis paklausė.
Ir kužda begėdė
Seneliui į ausį:

„Seneli, ta senė,
Sulinkus, sukukus,
Manęs nepriganė
Baltuos dobiliukuos.“

Supyko senelis
Ir senę išvarė,
Ir ožką
Ragošką
Tvirtelin uždarė.

Ir išginė ožką
Jis pats kitą dieną.
Vėl pešė,
Vėl nešė
Jai žolę ir šieną.

Priėdus mekena
Ožka Ragoška,
Ir senis ją gena
Rasota lanka.

Pritemus parginęs
Namo iš lankos,
Vartus atkabinęs,
Jis klausia ožkos:

„Sakyki, ar soti,
Ožkele tu mano?“ —
„Nesoti!“ —
Besotė
Ožka sumekeno.

„Aš, vargšė ožkelė,
Vaje, kaip blogai:
Nutriušus barzdelė,
Sutrūkę ragai...“

Pačiupęs melagę,
Senelis supyko.

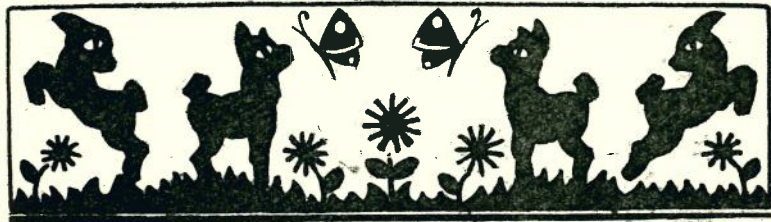

„Škiur-bur, skėstarage!“ —
Iširdėš suriko.

Vartus atidarė —
„Škiur-bur!“ — su triukšmu.
Ir ožką išvarė
Iš savo namų.

Parsivedė senis
Į savo lūšneį
Ir dukrą, ir sūnų,
Ir žilą seneį.

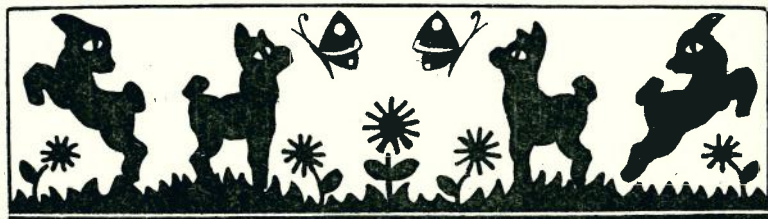

Seneliai gyvena
Ramiai kaip anksčiau,
Krosnelę kūrena,
Kad būtų šilčiau.

Tai pasakas seka,
Tai mena mįsles,
Tai renka po traką
Sarpias uogeles.

Užeiki... — senelis
Tau mįslę užmins,
Ir uogom sūnelis
Tave pavaišins.

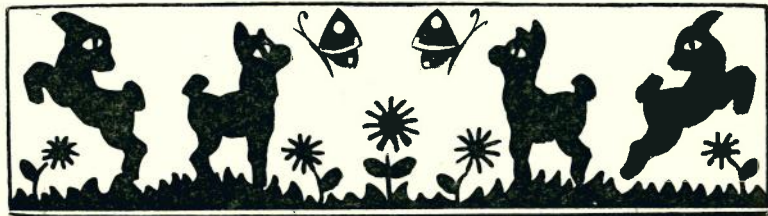
O jeigu meluosi,
„Škiur-bur!“ — pro duris
Kaip ožką
Ragošką
Tave išvarys.

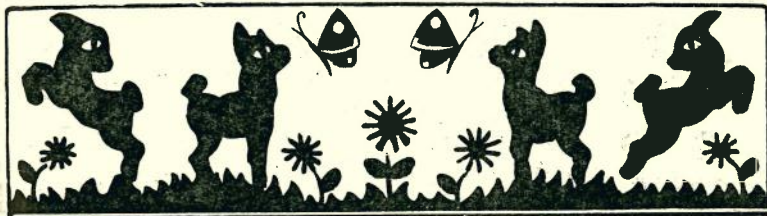
DEVYNI BROLIAI

Devyni broleliai
Žirgelius balnoja,
Devyni broleliai
Į karužę joja...
Verkia jų seselė,
Verkia Elenytė
Ir devynis brolius
Per kiemelį lydi...
Išlydėjus brolius
Į toliausią kelią,
Gano Elenytė
Širmąją kumelę:

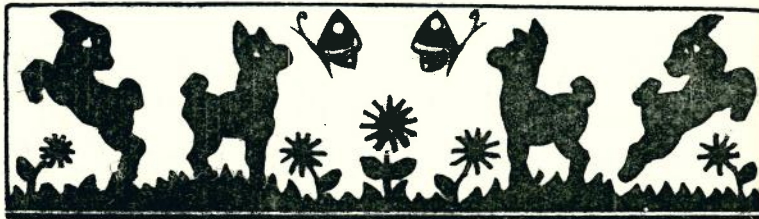

Kaklą apkabinus,
Širmąją priglaudžia
Ir liūdnai dainuoja
Dainą gaudžią gaudžią:
„Žvink-sužvink, širmoji
Baltakarte mano,
Kur devynis žirgus
Brolužėliai gano...
Atsilieps žirgeliai
Tau, kaklus ištiesę,
Atsišauks broleliai,
Broliai devyniese!“
Ir širma kumelė

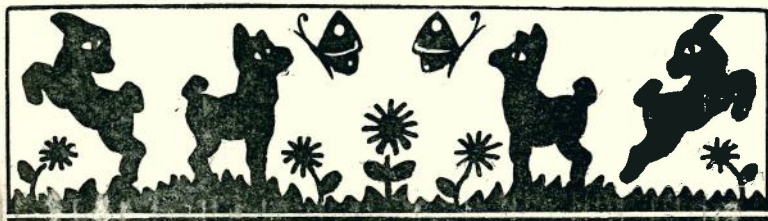

Riestą kaklą lenkia
Ir žalioj lankelėj
Garsiai nusižvengia...
Nuo žvingaus žvengimo
Net miškai pakirdo,
Kai devynis žirgus
Žvingaujant išgirdo. —
Važin pasikinkius
Širmąją kumelę,
Sesė Elenytė
Leidosi į kelią.
Ristele važiuoja
Per skarotą mišką:

Žiūri — gi kiškelis
Kūlverčiais atpyška:
„Oi, gera mergele,
Kas miške nutiko...
Gena mane vieną
Tūkstantis skalikų.
Vyrai su šaudyklėm
Krūmuose už trako...“ —
„Šok į važį!“ — sesė
Tam kiškeliui sako
Ir tolyn vingiuotu
Keleliu nutrinka,
Ir staiga prie raisto
Laumę susitinka.

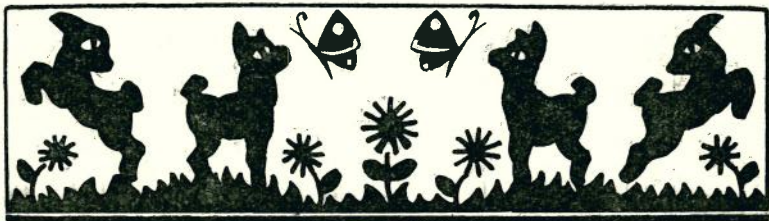

Laumė, deglą kiaulę
Geldon pasikinkius,
Žagaru vanoja
Kiaulei per pakinkius.
O degloji kriūkia
Ir tiesiog per valką
Geldoj storalūpę
Piktą laumę velka.
Netoliese teka
Dvi mauruotos upės,
Ir sužvilga akys
Laumės storalūpės:
„Elen, einam maudytis, —
Laumė gūdžiai šneka:

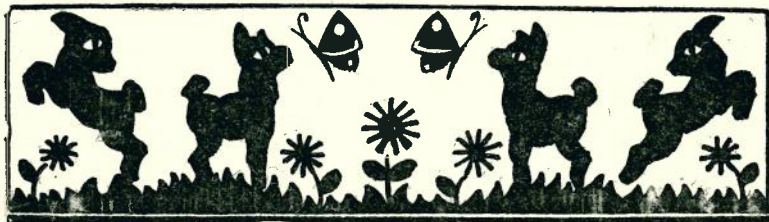

Šitoj upėj — kraujas,
Šitoj — pienas teka.“ —
„Neiki, Elenyte, —
Jai kiškėlis šneka:
Šitoj upėj — kraujas,
Šitoj — pienas teka.“
Vaigi, kad uždūko
Laumė ant kiškiuko,
Griebė ir galvytę
Jam staiga nusuko.
Vėl seselę laumė
Maudytis vadina —
Nebėra kiškėlio,
Nebėra, kas gina...

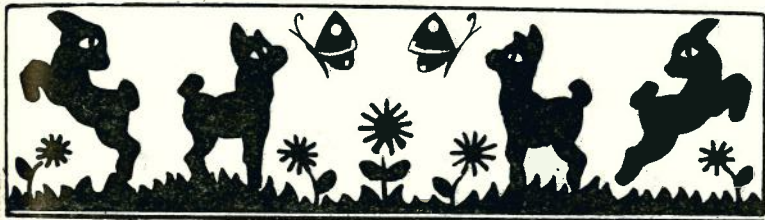

Ir, krante palikus
Laumę storalūpę,
Brenda Elenytė
Maudytis į upę.
Piktos laumės akys
Ižūliai sužvilgo. —
Greit ji Elenytės
Rūbais apsivilko.
Įsisėda važin
Laumė kaltūnuota,
Sesei Elenytei
Geldą atiduoda.
Už gūdžiosios girios
Kalnas sidabrinis.

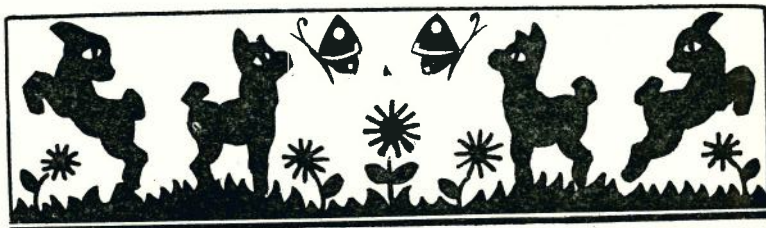

Ten jos privažiuoja
Brolelius devynis.
Sesės Elenytės
Broliai nepažino,
Už baltų skobnelių
Laumę pasodino.
„Elena piemenė!“ —
Laumė broliams tarė
Ir žirgų ganyti
Sesę ji išvarė.
Gano Elenytė
Žirgus po palaukę,
Debesų laively
Mėnesėlis plaukia...

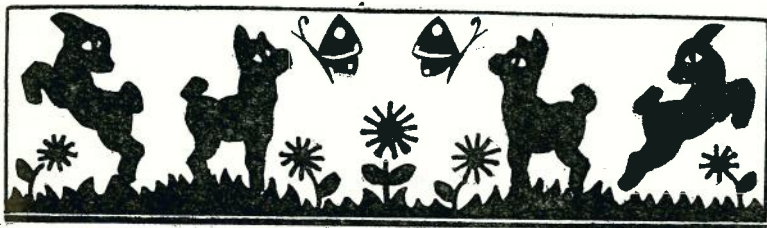

Gano ir dainuoja:
„Liūli-liūli-liūli...
Ką tėveliai veikia,
Pasakyk, mėnuli?“
Debesų laively
Mėnesėlis plaukia,
Devynių brolelių
Sesei atsišaukia:
„Žilasai tėvelis
Šilko tinklą plaudžia,
O sena motulė
Aukso giją audžia...“
Mėgdžioja mėnulį
Laumė storalūpė:

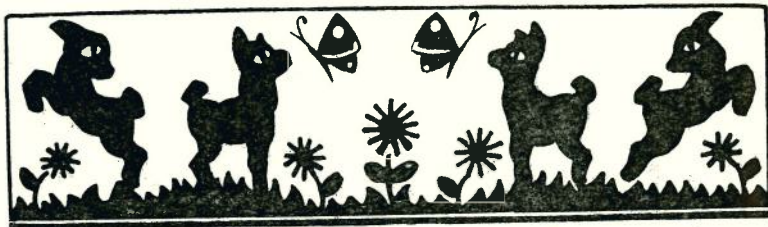

„Bėdžiai tavo sėniai
Užkrosnyje tupi.“
Jaunesnysis brolis
Girdi sesės dainą
Ir per žalią lanką
Pamažu ateina.
„Pasakyk, mergele,
Kas tau širdį gelia,
Paieškok, mergele,
Man jaunam galvelę.“
Lino garbanėlę
Elenytė sklaido,
Rieda ašarėlė
Nuo skaistaus jos veido.

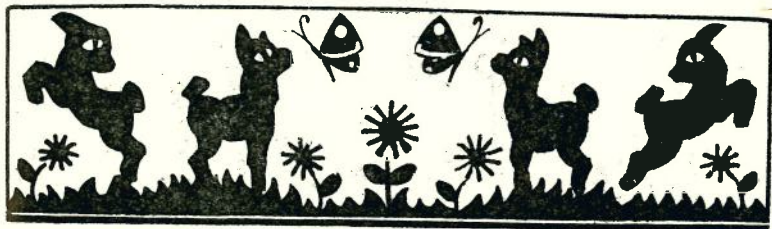

Brolį apkabinus
Elenytė glaudžia
Ir liūdnai dainuoja
Dainą graudžią, graudžią:
„Pasakyk, berneli,
Raitužėli mano,
Kur devynis žirgus
Brolužėliai gano?
Atsilieps žirgeliai
Tau, kaklus ištiesę,
Atsišauks broleliai,
Broliai devyniese.“ —
Ir išvydo brolis
Elenytės žiedą,

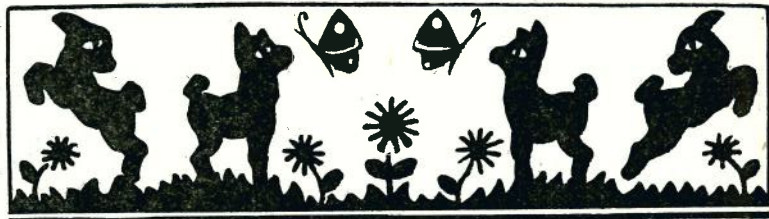

Devynių brolelių
Grynu auksu lieta.
Sušaukė jis brolius,
Ir, rankas ištiesę,
Lig žvaigždžių ją kėlė
Broliai devyniese. — — —
Degutu ištepę
Širmąją kumelę,
Kitą rytą broliai
Piktą laumę kelia:
„Kelkis, mergužėle,
Jau aušrelė mirga...
Kelkis, nuvaryki
Nuo vartelių žirgą!“

Laumė susivėlus
Iš po duknų kelias,
Eina ji įšėlus
Nuvaryt kumelės.
Kietu delnu tvojus,
Ji piktai sucipo...
Kojom spyrė — kojos
Ir delnai prilipo.
Devyni broleliai
Ristai širmei sako:
„Neški ją be kelio,
Neški ją be tako...
Nešk, širma kumele,
Raganėčią pikta,

Purtyk, kad kaulelio
Sveiko nebeliktų.“
Ir širma kumelė
Išdidžiai sužvingo,
Šoko per kiemelį
Ir už kalno dingo...
Sako, ir šiandieną,
Vėjui suvilnijus,
Draikos po ražieną
Plonos laumės gijos.

*Strakaliukas
ir Makaliukas*

STRAKALIUKAS IR MAKALIUKAS

Veikia: kiškučiai Strakaliukas ir Makaliukas, Ežys, Ežienė, Lapė, Vilkas, Gaidys, Eigulys.

PIRMAS PAVEIKSLAS

*Veiksmas vyksta miško aikštelėje,
prie kiškių namelio.*

Ežys (*tempdamas dryžą šaliką*):

Puku-puku pailsau,
Pailsau ir uždusau.

Ežienė:

O dėl to ir pailsai,
Kad žmonos tu neklausai,

Rado skudurą ir tempia...
Mestum skurlį į pakampę!

E ž y s:

Tu, ežiene, smarkiai klysti,
Tigro kailio nepažįsti!

E ž i e n è:

Cha-cha-cha! — vieni juokai.
Rytą buvo čia vaikai —
Prisirinko baravykų,
Egi šaliką — paliko.

E ž y s:

Tau, ežiene, akys mainos...
Juk matai, kad kailis rainas.
Jeigu rainas, tai iš tikro
Kailis tigro! Kailis tigro!

E ž i e n ė:

Ak! Tu nieko nežinai! —
Juk raini ir katinai.
Mesk į šalį kailio skutą
Ir eime ieškoti buto.

E ž y s:

Cit! Nemes' u! Pasiklosiu
Ir per žiemą sau miegosiu.

E ž i e n ė:

Ak, tu šitaip? Nepakešiu —
Aš tą kailį lauk išmesiu.

*(Abu šaliką tempia į save. Ežienė
su šaliku įsmunka kiškių namelin.
Ežys virsta aukštiełninkas su skute-
liu rankoje. Atsisėdęs dairosi)*

E ž y s:

Vai, ežiene, vai, žmonele,
Kam atplėsei tu skiautele...
Bet, jei sveikas gyvas būsiu,
Tą skiautele aš prisiūsiu.
Reiks pas vorą nukeliauti
Ir šilkinių siūlų gauti.
Jis už adatą man siūlo
Kamuoliuką šilko siūlų...

(Atsistojęs šaukia)

Ei, ežiene, kur dingai,
Ar į žemę prasmegai?
Atsiliepk! Aš nejuokauju,
Aš pas vorą iškeliauju!

(Išeina)

E ž i e n ė (*išlenda iš urvelio*):

Egi, kur aš patekau!
Egi, kur aš įsmukau!
Tikras namas! Tikras namas —
Nei per aukštas, nei per žemas!
Kai prinešim klevo lapų,
Nejkiš nė uodas snapo...
Kur pražuvo tas ežys?
Gal užgriuvo jį pušis?
Eisiu, eisiu, susirasiu
Ir suradus parsivesiu.

(*Išeina*)

S t r a k a l i u k a s i r M a k a l i u k a s

(*įbėga, šokdami sukutinį*):

Strykt pastrykt! Tra-lia-lia!
Mūsų namas po egle,

O šilely daug kopūstu,
Kad pilvelj mums išpūstu...

(Kartoja paskutines dvi eilutes)

Strykt pastrykt! Tra-lia-lia!
Pamiegosim po egle.
Žalio miško samanėlė —
Kiškio piškio pagalvėlė...

(Kartoja paskutines dvi eilutes)

M a k a l i u k a s:

Strykt pastrykt...
Palauk, broleli,
Aš įšoksiu į namelį...

(Įšoka ir suklikęs iššoka atgal)

Oi! Oi! Oi! Kaip baisu!
Broli, griebkis už ausų!

S t r a k a l i u k a s :

Kas įvyko? Kas nutiko?
Gal urvely vilkas tyko?!

M a k a l i u k a s :

Nežinau, meška ar vilkas,
Rodos, rudas, rodos, pilkas...
Nestraksėjau aš arčiau,
Nežiūrėjau, bet mačiau:
Kažkas baltas,
Kažkas juodas,
Šiltas, šaltas
Ir dryžuotas...

S t r a k a l i u k a s :

Jei dryžuotas, tai žvėris!
Bėkim lėkim, nes praris.

*(Užbēga tiesiog ant grįžtančio ežio.
Ežys persigandęs susiriečia. Kišku-
čiai atatupsti atšoka)*

M a k a l i u k a s:

Oi, broleli, kaip šturpu...
Kas ten pupsi po lapu?

S t r a k a l i u k a s:

Jeigu pupsi, tai ežys,
Jei mekena, tai ožys.
Akyliu pasižiūrėk,
Tik tyliau... Tyliau! Nerėk!

M a k a l i u k a s (*pasistiepęs žiūri*):

Taip! Ežiukas iš tiesų!
Man dabar jau nebaisu.
Ei, ežiuk! Ežy narsus,

(Krutina už peties)

Ar apginsi mus visus?

E ž y s *(atsikvošėjęs atsistoja):*

A, tai kiškiai! A, tai kiškiai!
Na, sveiki gyvi, saviškiai.
Aš gerai jūs nemačiau
Ir spyglius tuoj atstačiau.

(Išdidžiai sveikinas)

Ar nematėte žmonos —
Nejaunos ir nesenos?

S t r a k a l i u k a s:

Nejauna ir nesena?!
Ak, tai tavo ji žmona.

Matēm. Ten, šile, pupsējo...
Va, žiūrēk, ir ji atējo.

E ž i e n ē (ežiui):

Kur bastaisi tu, veltēdi?
Dirbu, dirbu, o jis... sēdi!

E ž y s:

Moč! Pas vorą aš buvau,
Šilko siūlų ten gavau.
Reikia šaliką susiūti,
Kad neirtų po truputį...

E ž i e n ē:

Tu galvoji apie skutą!
O žmonelė rado butą.
Geras namas! Tikras namas —
Nei per aukštas, nei per žemas.

M a k a l i u k a s (ežiui):

Štai, kaip džiaugiasi žmonelė,
Rabus tinkamą namelį...
Ogi mūsų, kiškių, guolį
Kažin koks žvėris užpuolė —
Visas baltas,
Visas juodas,
Šiltas, šaltas
Ir gauruotas.

E ž y s:

Jeigu juodas — tai ne baltas,
Jei gauruotas — tai ne šaltas...
Ė, meluoji negražiai!
Nepagelbės tau ežiai.

M a k a l i u k a s (susigėdęs):

Nemeluoju... nemačiau...
Aš bijojau eit arčiau.

E ž y s:

Nematei? Aha! Eime...
Pažiūrėsim, kas name.
Gal koks priešas įsibrovė!
Kur tas jūsų namas stovi?

S t r a k a l i u k a s:

Va čionai... čionai... šalia —
Po išvirtusia egle.

E ž i e n ė (*nustebus*):

Ak, tai jūsų šitas namas —
Nei per aukštas, nei per žemas.

E ž y s:

Tu, ežiene, nepupsėk!
Tu, kiškuti, netrepsėk!

Pasakykit, koks dalykas,
Kaip vadinasi užpuolikas?

M a k a l i u k a s:

Aš paklausti nesumojau,
Nes labai labai bijojau...

E ž i e n ė (ežiui):

Jei baisus, ir aš bijau.
Tėvai, bėkim tučtuojau!
Dar ko gero tas žvėris
Mus su adatom praris.

E ž y s:

Taip! Vadinasi, jis baisus!
Jis baisus, o aš — drąsus!
Nė minutės aš nesnausiu,
Tuoju vardu pasiklausiu.

(Prieina prie urvelio ir šaukia)

Ei, sakyki, kas esi,
Ar baisus tu, ar baisi?
Jei tylėsi, aš įlįsiu
Ir tau kailį subadysiu.

*(Susiriečia, laukia. Susiriečia ir
ežienė)*

S t r a k a l i u k a s :

Tyli. Bijo. Neatsako.
Aišku, žado jis neteko...

E ž y s *(vėl šaukia):*

Aš šaukiu — išlįsk greičiau,
Kol tavęs nesubadžiau!

(Vėl su ežiene susigūžia)

M a k a l i u k a s (*bailiai*):

Jis iš baimės ten pastiręs
Ir, gal būt, vargšelis miręs.
Man jo gaila... Nebadykim,
Pagailėkim ir palikim.

E ž y s:

Negailėsiu! Tuoju įlįsiu.
Ir jam kailį subadysiu.
Kiškiai, traukitės į šalį!
Šoksiu tiesiai į namelį...

(*Įšoka į namelį*)

E ž i e n ė (*verkia*):

Netekau šaunaus narsuolio...
Neišlįs iš kiškių guolio!

Oi, nėra tokių gražių
Ir tokių narsių ežių.

(Šluostosi ašaras)

S t r a k a l i u k a s:

Makaliuk, broliuk, mes bėkim!

M a k a l i u k a s:

Dar palaukim, pažiūrėkim.

S t r a k a l i u k a s:

Makaliuk, o jei žvėris?
Nepajusi, kaip praris...

M a k a l i u k a s:

Ilgos ausys, ilgos kojos —
Mes pabėgsim nuo pavojaus.

E ž y s (*išlįsdamas*):

Kad kautynės, tai kautynės!
Kaip jis puolė, kaip jis gynės...
Bet ir aš, matytum, tvirtas,
Ne bails, iš kelmo spirtas —
Šimtą ylių atstačiau
Ir kiaurai jį subadžiau.

E ž i e n ė:

Eikš tu, mano balandėli...
Gal įkando, gal įgėlė?

(*Pabučiuoja*)

Tu tikrai narsus karys!
Ar labai bailsus žvėris?

E ž y s:

Oi, baisumas nematytas!
Urzgia burzgia subadytas...

Tuoj parodysiu, palaukit,
Tik nuo namo pasitraukit!

(Lenda namelin)

S t r a k a l i u k a s :

Žiū, jau velka! Žiū, jau velka!

M a k a l i u k a s :

Kas į talką? Kas į talką?

S t r a k a l i u k a s :

Man šurpu.

M a k a l i u k a s :

Ir man šurpu...

E ž i e n è :

Aš palįsiu po lapu.

E ž y s (*iškėlęs šaliką*):

Pažiūrėkit, koks aš tvirtas.
Tigro kailis jau nudirtas.

(*Vėl meta šaliką į urvelį*)

E ž i e n ė (*pamačius šaliką*):

Būta vyro! Kas tai matė!
Vaiko šaliką subadė...

(*Pasipiktinusi kolioja eži*)

Tu ne didvyris! Ne vyras!
Tu pagyras! Tu pagyras!

S t r a k a l i u k a s (*verksmingai*):

Oi, ežiene, ką sakai?
Iš tiesų, ar papaikai...

Patylėk dėl ežio meilės —
Tai tikriausias tigro kailis.

E ž i e n ė (*trepši koja*):

Ir ne tigro, ir ne lūšio...
Kailis paimtas be mūšio...

E ž y s (*tįptelia ežiene*):

Ša, ežiene! Giridi kiškiai.
Ugi kiškiai — ne saviškiai.
Mes apgausim tuos bailius
Ir turėsim namelius.

(*Kreipiasi į kiškius*)

Kiškiai piškiai! Ką daryti?
Tigras gali dar atgyti.
O atgijęs jus abu
Jis prarytų be kalbų...

M a k a l i u k a s :

Oi, oi, oi! Tas žvėris
Iš tikrųjų mus praris.

E ž y s :

Tai ir bėkite pas mamą.
Mes apginsim jūsų namą!

M a k a l i u k a s :

Kad nežinom, kur mama,
Ilgausė mylima.

S t r a k a l i u k a s :

Man širdelė vos neplyšo,
Kai mamutė nesugrįžo...

E ž i e n ė:

Nesugrįžo? Ir negrįš...
Gal sudraskė ją žvėris?!
O gal sulesė apuokas...
Su apuoku — menkas juokas.

M a k a l i u k a s:

Varge, varge. Bėda, bėda!
Mus ir lesa, mus ir ėda...

E ž y s:

Tai dėl to, kad jūs bailiai.
Reikia gintis atkakliai.
Va, aš tigrą pamačiau,
Pamačiau ir subadžiau.

S t r a k a l i u k a s:

Gera žvėris tau baidyti:
Tu gali juos užbadyti.

M a k a l i u k a s (*susiėmęs už galvos*):

Oi, baisu, baisu, baisu —
Nieks nebijo mūs ausų.

E ž y s:

Ak, nebijo... Tuoį pabūgs
Ir visi į šonus rūks...

(*Iškilmingai*)

Kišķiai pišķiai, jums už butą
Duodu tigro kailio skutą...
Kol turėsit po skiauteleį,
Jausit jėgą, jausit galią.
Būsit žvėrys milžinai,
Baisēsni kaip slibinai.

E ž i e n ė (*vylingai*):

Nebijosit vilko, lapės,
Nė pelėdos kumpasnapės.

(*Ežiui*)

Duok, ežy, jiems kailio skutą.
Aš einu tvarkyti butą.

(*Įlenda namelin*)

M a k a l i u k a s:

O vis tiek man neramu:
Kur gyvensim be namų?

E ž y s:

Kur gyvensit? — Ė! Pas mama...
Arba pulkit lapės nama...

Lapė snapė ta begėdė
Daug kiškučių jau suėdė.

M a k a l i u k a s :

Tai ir mudu ji nutvers
Ir kailiuką tuoj nuners.

E ž y s :

Nenutvers, nesudraskys
Ne tik lapė — ir lokys...
Visas miškas jau nustėręs:
Jūs dabar — drąsiausi žvėrys!
Na, tai šokit po skiautele

(Paduoda)

Ir kinkuokite į kelią...
O aš eisiu pas pačiuotę,
Reikia čiuzinį susiūti.

(Įlenda urvelin)

S t r a k a l i u k a s :

Geras kailis, iš tiesų,
Man beveik jau nebaisu.

M a k a l i u k a s :

Tai prarykim po skiautele —
Jausim jėgą, jausim galią.

(Praryja)

S t r a k a l i u k a s :

Kaip skaniai skiautelė kvapia...

(Praryja)

Man drąsiau... Eime pas lapę!

M a k a l i u k a s :

Kur? Pas lapę? Ak, tiesa...
Tai iš kailio ta drąsa.

Na, gerai, brolau! Eime...
Įsikursim jos name!

Strakaliukas ir Makaliukas
(žygiuodami dainuoja):

Kišķiai pišķiai, marš pas lapę!
Marš pas lapę rudasnape!
Strikatai! Makatai!
Lapei snapei bus riestai!
Lapė mūsų
Nejkaš...
Lapė ūsų
Išsigas.

(Paskutinį posmelį kartodami, kišķiai nužingsniuoja)

E ž y s (išķišęs galvą):

Jau nuėjo! Jau nuėjo!
Kišķiai pišķiai nustraksėjo.

E ž i e n ė (*atsistojusi šalia*):

Liko, liko mums namai, —
Tai gyvensime linksmai.

E ž y s:

Tigro kailį pasiklosim,
Pasiklosim ir miegosim.

E ž i e n ė:

Šen, užtrauksime dainele
Apie vabalą ir pelę...

(*Apsikabina ežį*)

E ž y s:

Apie kiškių namelius
Ir bailiuosius kiškelius...

(Apsikabina ežienę)

E ž y s *ir* **E ž i e n ė** *(dainuoja):*

Turim namelį,
Turim ir guolį
Palei kelmelį,
Palei sausuolį...
Kiškiai namelių
Gint nemokėjo,
Tik už kelmelių
Bailūs tupėjo.
Gera ežiukam
Dainą skardenti.
Bloga bailiukam
Žemėj gyventi.

*(Paskutinį posmą kartojant, nusilei-
džia uždanga)*

ANTRAS PAVEIKSLAS

*Miško aikštelė prie lapės namų.
Pasistiepdami, dairydami ateina
kiškučiai.*

S t r a k a l i u k a s :

Po beržais paparčiai šlama...
Va, jau radom lapės namą!

M a k a l i u k a s :

Ša! Nerėkauk, Strakaliuk,
Lapei snapei nepakliūk!

S t r a k a l i u k a s :

Tigro kailį prarijai,
O laputės tu bijai.

M a k a l i u k a s:

Kad ir tigrą prarijau,
Bet laputės dar bijau.

S t r a k a l i u k a s:

Tai man kiškis! Tai drašuolis!
Va, žiūrėk, kur lapės guolis!
Eikš, laikykis atkakliai!
Mes ne kiškiai! Ne bailiai!
Mudu žvėrys — milžinai,
Baisesni kaip slibinai.

(Išpučia akis, išskečia nagus)

M a k a l i u k a s *(virpančiu balsu):*

Lapė mūsų
Nejkaš.
Lapė ūsų
Išsigąs...

S t r a k a l i u k a s :

Ką ten ūsų! — Ir ausų...
Visko lapei bus baisu.

M a k a l i u k a s (*virpančiu balsu*):

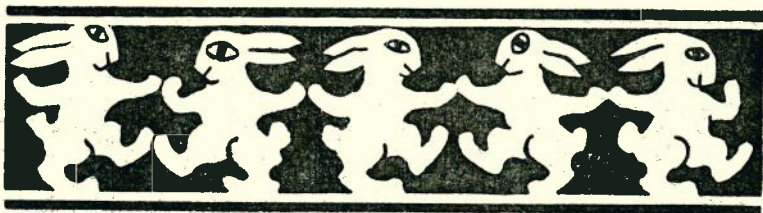
Lape snape, ar žinai,
Kad atėjo slibinai?

S t r a k a l i u k a s (*narsiai*):

Lape snape, lįski lauk
Ir kur nori, ten keliauk!
Tu medžiojai kiškelius
Ir triauškei jų kaulelius.
Tu vejojai mūsų mamą.
Mes užimsim tavo namą.

(*Beldžiasi į vartus*)

Lape, kur tu? Pamigai?
Kelkis! Kelkis! Bus blogai!

L a p ė (*pravėrusi vartus*):

O! Kiškučiai! Kokie gražūs!
Ir švelnučiai, ir panašūs...
Tai bus vaisės! Tai bus vaisės!
Daug skanesnės kaip ragaišis.
Palūkėkit, aš tuojau...
Aš nuo vištų parėjau.

(*Nusiriša prijuostę*)

M a k a l i u k a s:

Sprukim smukim, kol dar laikas
Kol dar kailis mūsų sveikas.

S t r a k a l i u k a s:

Ką tu! Pulkim atkakliai,
Milžinai mes — ne bailiai.
Mums dabar vieni juokai
Visos lapės ir vilkai.

L a p ė (*praveria vartus,*
apsilaižo):

Prašom, prašome, svečiai!
Vartai atkelti plačiai.

M a k a l i u k a s:

Nesimeilink taip saldžiai.
Mes tau, lape, ne svečiai!

S t r a k a l i u k a s:

Už tėvelį ir už mamą
Mes atimsim tavo namą.

L a p ė (*klastingai*):

Prašom, prašome į rūmus.

(*Nusisukusi, viena sau*)

Ar iš balos tas narsumas?!
Bet... apgausiu aš bailius
Ir apgraušiu kaulelius...

Cha-cha-cha! Chi-chi-chi!
Vakarienė bus puiki.

(Atsisukus į kiškius)

Kaip gerai, kad atsilankėt...
Prašom, eikit ir gyvenkit.
Aš užleidžiu jums namus
Ir einu į kirtimus.

(Truputį atsitraukia)

M a k a l i u k a s:

Strakaliuk, bėk šen už vartų,
Kad gudruolė nenutvertų.

(Įbėga kiemelin)

S t r a k a l i u k a s:

Nenutvers... aš ne bailys! —
Pro vartus ji neįlīs...

(Užsirakina vartus)

L a p è (*viena sau*):

Cha-cha-cha! Chi-chi-chi!
Ak, tie kiškiai ir paiki.
Apgavau, tai apgavau.
Du iš karto pagavau.

(*Lapė užkabina vartus*)

M a k a l i u k a s (*už vartelių,
lapės kiemelyje*):

Oi! Nustėro man širdis...
Strakaliuk! Aure, gaidys!
Uodegėlė nupešta
Ir po balkiu pakišta.

S t r a k a l i u k a s:

Ak, vargšelis pentinuotas!
Nupešiotas, nukamuotas.

Prirakintas retežiu,
Miega alkanu gūžiu.

(Glosto gaidį)

M a k a l i u k a s:

Sušalęs, sustiręs...
Vargšelis! Gal miręs.

(Glosto gaidį)

L a p è *(pasiklausiusi):*

Hi-hi-hi! Matai, kaip gailis...
Jiems nerūpi savas kailis.

(Grūmoja)

Aš ir jus, paikus svečius,
Prirakinsiu kaip gaidžius.

(Klastingai)

Seilē varva, kai žiūriu...
Gaila, pančių neturiu.
Pabėgėsiu pas ežius,
Gal paskolins retežius.

(Išbėga)

S t r a k a l i u k a s:

Kelk, gaideli, jei dar gyvas! —
Jei tu raišas, jei tu klyvas —
Mes pagydysim tave
Karklo virinta žieve.

(Gaivina gaidį)

L a p ė *(vėl įbėga):*

Tiedu mulkiai gydo gaidį
Ir nežiūri, kaip išeiti.

Aš vartus velke užstumsiu,
O tada — retežių dumsiu...

(Prišliaužusi užstumia vartus)

Na dabar tai neišlįs
Nei kiškučiai, nei gaidys.
Cha-cha-cha! Chi-chi-chi!
Vakarienė bus puiki.

(Išbėga)

G a i d y s *(pakelia galvą):*

Ko! Ko! Ko! Kakariekū!
Oi, kaip sopa! Kaip sunku...
Lapė snapė čia mane
Prirakino grandine.

(Apsidairo, pamato kiškius)

Kiškiai! Kaip jūs čia pakliuvot.
Oi, pražuvot! Oi, pražuvot!

Lapė — didelis žvėris
Ir abudu jus praris.

M a k a l i u k a s :

Nepraris, nesudraskys
Ne tik lapė ir lokys.
Tu, gaideli, nežinai,
Kad mes baisūs slibinai.

G a i d y s (*atsistojęs*):

Kaip puiku, kad jūs galingi
Ir geri, ir gailestingi...
Tik nuimkit nuo manęs
Šitas lapės grandines.

S t r a k a l i u k a s (*nuima
grandines*):

Šen, gaideli pentinuotas,
Brolių kiškių išvaduotas!

(Apsikabina gaidį)

Nebijok, gaideli, nieko
Ir giedok iš viso vieko!

G a i d y s (pasistiepęs):

Nebijau — kakariūkū! —
Lapių snapių nė vilkų!

L a p è (įbėga su grandinėm):

È, gaidišiau! Atgijai...
Ką! Tu lapės nebijai?
Ar matai šias grandines?
Nepabėgsi nuo manęs.

(Užmeta grandines ant tvoros)

Tuoj vartus atsikabinsiu
Ir visus jus surakinsiu.

(Atšauna velkę)

M a k a l i u k a s:

Mes tave, kiškėda, žinom
Ir vartus užsirakinom.

*S t r a k a l i u k a s (nuo vartų
pačiupęs lapės grandines):*

Va! Grandinių neturi!
Šen, gaideli kaikary!
Ir nelaimėj, ir varge
Kiemą ginsime drauge.

(Visi trys sustoja prie vartų)

G a i d y s:

Ko-ko-ko! Kakariekū!
Lape, traukis be juokų!

M a k a l i u k a s:

Nors iš pykčio, lape, sprogsi,
Per vartus tu neįsoksi.

L a p è:

O aš uodegą pabruksiu
Po mediniais vartais,
Gaidžiui skiauterę nusuksiu,
Vartelius išvertus...

(Pakiša po vartais uodegą)

S t r a k a l i u k a s:

Lapė mūs' nenudaigos.
Čiupkime už uodegos!

(Kiškučiai griebia lapę už uodegos)

L a p è:

Oi-oi-oi! Žvairiai, palaukit,
Uodegėlės nenutraukit...

M a k a l i u k a s:

Traukim! Traukime abu!
Tu, gaideli, kirsk snapu!

(Įsirėžęs traukia)

G a i d y s:

Ko-ko-ko! Kakariekū!
Ir pentinai, ir snapu
Lapei uodegą nukirsiu,
Lapei kailį aš nudirsiu.

(Kerta uodegą snapu)

L a p ė:

Oi, kaip kerta! Neištersiu...
Oi, tiesiog į mišką nersiu.

*(Lapė pašoka. Nutrūkus uodega lieka
kiškių rankose. Kiškiai nugriūva
aukštelninki)*

G a i d y s:

Kakaryko! Kakaryko!
Lapė uodegą paliko!

L a p ė (*atsigrėžus*):

Nepaliko... Dar palauk!
Dar, gaidžioke, nesidžiauk.
Su vilku aš susitarsiu
Ir vis tiek vartus išversiu.

S t r a k a l i u k a s (*pašokęs*):

Mes nutversim tavo vilką
Ir nunersim kailį pilką.

M a k a l i u k a s (*iškėlęs lapės
uodegą*):

Va, kiškėda tu žiauri,
Uodegos jau neturi.

L a p è (*pabėgėjus šaukia vilką*):

Vilke pilke, ū-ū-ū!
Lapė šaukia. Eikš pietų!

V i l k a s (*atbrazdėdamas per
mišką, storai*):

Ū-ū-ū! Ateinu,
Ant lazdos atkretenu.

Vakar, lape, man už avį
Eigulys pipirų davė.
Kaip gyvuoji, kūma lape?
Pas tave kiškiena kvepia...

L a p ė:

Ir kiškieną, ir gaidieną
Mudu valgysim šiandieną.
Va, už vartų grobiai trys —
Du kiškiokai ir gaidys.

G a i d y s:

Ko-ko-ko! Kakariekū!
Mes nebijome vilkų.

V i l k a s:

Anava, kokie drąsuoliai!
Ko tu, lape, jų nepuolei?

L a p ė (*su panieka*):

Drasūs! Kas gi jų nežino...
Mat, vartus užsirakino.

(*Vilkui*)

Šen, išlaušim vartelius
Ir apgraušim kaulelius.

(*Abu eina prie vartų*)

S t r a k a l i u k a s:

Vyrai mūrai! Ginti vartų,
Kad jų vilkas neatvertų!

M a k a l i u k a s:

Vilkas vartų neišvers,
Lapė gaidžio nenutvers...

L a p ě:

Vilke, sprandą atstatyk.
Nagi! Vieną... antrąsyk!

V i l k a s:

Vienas aš neišverčiu —
Laiko kiškiai su gaidžiu...
Šen, lapute, paskubėk,
Šen, kūmute, man padėk.

L a p ě:

Vienas-du! Vienas-du.
Laužkime abu kartu.

(Niuksi, užgulę vartus)

S t r a k a l i u k a s:

Ei, gaidy, duok grandines,
Grandines geležines!

G a i d y s:

Ko-ko-ko! Aš tuojau...
Aš grobikų nebijau.
Šekit, kiškiai, grandines,
Grandines geležines.

(Abiem kiškiam paduoda grandines)

M a k a l i u k a s:

Strakaliuk, tu pulki vilką,
O aš lapę, tą vagilką.

*(Greit vilkui ir lapėi užneria ant
kaklų grandines)*

S t r a k a l i u k a s:

Vilkui kilpa užnerta.

M a k a l i u k a s:

Lapė snapė sugauta!

L a p ė:

Vilke, kiškiai mus nutvėrė.

V i l k a s:

Kiškiai kilpą man užnėrė.

S t r a k a l i u k a s:

Ei, gaidy, per tvorą šok.
Lėk pas eigulį tiesiog.

G a i d y s:

Kakaryko! Aš tuoju...
Aš plėšikų nebijau.

*(Suplasnojęs peršoka per tvorą ir
bėgdamas šaukia)*

Eiguly! Eiguly!
Kur tu? Kur tu? Ar toli?!

V i l k a s:

Vakar naktį man už avį
Eigulys į kailį davė...

L a p è:

Tau už avį, man už vištą...
Oi, širdis iš baimės plyšta.

(Susigūžia)

M a k a l i u k a s:

O dabar dar kartą klius
Už gaidžius ir kiškelius.

G a i d y s:

Eiguly! Eiguly!
Paskubėki, jei gali!

E i g u l y s (*įeina su šautuvu*)

Ko, gaidy, čia atėjai?
Ar nė lapės nebijai?

G a i d y s:

Nebijau, kakariekū!
Aš nei lapių, nei vilkų.
Va, žiūrėki, eiguly,
Kur tie žvėrys dideli!

(Rodo lapę su vilku)

S t r a k a l i u k a s:

Eiguly, mes juos nutvėrėm.

M a k a l i u k a s:

Storas kilpas jiems užnėrėm.

E i g u l y s:

Tai narsumas! Tai drąsa!..

(Gaidžiui)

Kiškiai — didvyriai! Tiesa?

G a i d y s:

Didvyris ir aš, gaidys!
Kas dabar mus pabaidys?

S t r a k a l i u k a s (*eiguliui*):

Imk šiuos žvėris, eiguly,
Ir išvesk iš miško,
Kad nerytų, neдрaskytų
Nei gaidžių, nei kiškių.

E i g u l y s (*vilkui*):

Tu man avį nuvilikai,
Oi, vilkišiau, bus blogai!

(*Lapei*)

O tu runtinai gaidžius
Ir medžiojai kiškučius...

Uždarysiu jus garde —
Zoologijos sode.

*(Paima už grandinių ir vedasi.
Gaidys ir kiškučiai eina iš paskos susikibę ir dainuoja)*

Narsūs kiškiai ir gaidys!
Kas dabar mus pabaidys?
Mes nebijom vilko, lapės
Ir pelėdos kumpasnapės...
Strykt pastrykt rateliu —
Gera būti drašuoliu!

*(Paskutines dvi eilutes kartojant,
leidžiasi uždanga)*

PABAIGA

TURINYS

SU ŽILVICIO DŪDELE

Tarybinei tėvynei	5
Vilniaus aikštėje	6
Liepsnelė	8
Sakmė apie baltą berželį	9
Pasivėlavo	20
Barbutė žliumbutė	23
Paukštvanagis	26
Krosnelė	27
Tėpliukas vėpliukas	28
Krapštukas	29
Mokytas paršiukas	30
Berželio širdis	31
Lėlytės sapnas	32
Vasara	33
Ei, grybai, grybai	34
Visi šoka	36
Šimtadarbis	38
Kaip valytoja tetulė nusikaltėlį apkūlė	40
Mikutis ir šnekutis	43
Priešginukas	45
Malūnėlis ir kaliausė (pasakėčia)	55
Aš laiko neturiu	57

Senelio Šalčio pasaka	60
Pailsėk, maitintoja žemele...	68
Mažųjų metai	70

VAIKUČIAI PABIRUČIAI

Vaikučiai pabiručiai	85
Jei saulutė nuriedėtų	86
Dūdelė	88
Balionėlis	90
Sausainiai ir pelytė	92
Šarkos košelė	94
Meškos medus	95
Pasakaitė	96
Pupų pėdas	97
Mano mamytė ir saga	98
Pats valysiu batukus	99
Leisk, mamyte, man pažaisti	100
Šaukštelis	102
Aš nemėgstu vaišių	103
Aš nevarginu tėvelio	104

OI TAI BUVO, TAI NUTIKO

O ta musė — vilko pusė... (linksma dainelė)	107
Raudonkepuraitė (linksma dainelė)	108
Pupa (linksma dainelė)	109
Godūs meškučiai	111
Kačiukas smalyžiukas	112
Zuikis rūkorius	119
Ežiai	118
Gužas, varlytė, musė ir bitė	121
Sodo sargas	125
Napalio žaislai	126

PASEK, MAMYTE, PASAKĄ

Ejo kretanti senelė	141
Vilkas vilkišius	142
Mes gyvensim be karalių	164
Kiščio lūpos	170
Pagyrūnas baravykas	179
Ožka Ragoška	184
Devyni broliai	202

STRAKALIUKAS ir MAKALIUKAS

Strakaliukas ir Makaliukas	219
--------------------------------------	-----

К. Кубилинскас, С ЛОЗОВОЙ ДУДОЧКОЙ На литовском языке

JAUNESNIOJO MOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKAMS

Iliustracijos dail. *M. Ladygaitės*

Redaktorius *J. Zemaitis*

Techn. redaktorius *Č. Vyšomirskis*

Korektorė *A. Maladauskaitė*

Pasirašyta spaudai 1957.X.18. Leidinio Nr. 2329. Tiražas 25.000 egz. Popierius 70×108^{1/32} — 4,13 pop. lap. = 11,81 spaud. lank.; 7,5 leidyb. lank. Spaudė K. Požėlos v. sp. Kaune, Puškino g. Nr. 11. Užsak. Nr. 2814.

Kaina Rb 3,65